

Lapunk példányonkénti árusításának teljes bevétele az aradi Kossuth-szoboré.

Tizenhatodik évfolyam. 241-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sora 40 fillér.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, október 20.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesztőcék: Megnyitás előtt.
- Bankbukások.
- A debreceni háború.
- Egyről-másról. Irta: Vay Sándor gróf.
- Aradi löversenyek.
- Az ákosfalvi követ ünnepsége.
- A hitoktató ur, akit rendőr vezet elő.
- Kikosarozott kérések.
- A soproni bankbukás.
- Szilágyi Dezső emlékeztető.
- Cselédből mágnáshölgy.
- Öngyilkosság kilenc kézzel.
- Kereskedelmi szaktanfolyam.
- A védegyelet mulatsága.
- Nyelővan milliós kikötő.
- Musoline kegyelmet kér.
- Két öngyilkosság.
- Hol az óra?
- Csalás arannyal.
- Tárcs: A szép aljegyző. Irta: Lőrinczy György.
- Regény-Csarnok: A karvalyok vére. Irta: Theuriet André.

Megnyitás előtt.

Arad, október 19.

A jövő hét szerdáján a magyar országgyűlés két házának tagjai diszmagyarba vágiák magukat és festői menetben felvonulnak a budai királyi várakba, hogy meghallgassák a trónbeszédet, melyel Ő felsége a király az 1901—1906. évi országgyűlést megnyitja.

Tisztában vagyunk azzal, hogy a fejedelmi nyilatkozatnak éppen azért, mert alkotmányunk legfőbb örökéjek ajkairól hangzik el s mert ennek következtében politikai jelentősége a lehető legfontosabb, olyannak kell lennie, amely tiszteletben tartja mindazon elveket, amelyeknek képviselői a király színe előtt megjelennek s az országgyűlés képviselőházában helyet foglalnak.

Ez a szempont azonban végeredményében olyan elváltozásokat eszközölt a trónbeszédben, hogy azt mai formájában teljesen akadémikus értékűvé tette. Keztyűs kézzel nyultunk a témához, de ki kell jelentenünk, hogy az állampolitika szempontjából előttünk éppen olyan fontos az a program, amely a királyi beszéd alapját és tartalmát képezi, mint maga az a tény, hogy e beszéd éppen az uralkodó szájából hangzik el.

Fontos tudniillik az a körülmény, hogy az országgyűlés által végzendő munka tervezetének megvalósítása már előre is biztosítottassék a királyi szó erejével. Kétszeresen szükség van erre most, mikor az ország népessége a maga egészében ép-ugy, mint az egyes politikai, társadalmi és gazdasági osztályok a legkétségbeejtőbb bizantinizmus járma alatt nyögnek.

Nincs államtudománnyal foglalkozó ember széles e hazában, aki ne ismerné a

királyi trónbeszéd permanens és sablonos passzusait: „Érezzük a béke áldásait. A nagyhatalmakkal való viszonyaink a legkedvezőbbek“. Ez a helyzet állandó szignaturája. „A katonai terheknek a nemzet teherviselési képességével való arányba hozatala“ epiteton kiegészítőjét képezi a jövő teendőinek. Ezenkívül elismertetik, hogy „gazdasági téren is fontos feladatok várnak ránk.“

Hát éppen itt van a baj, hogy a fontos feladatok várnak ránk. Mindig csak várnak. Az adóreform megvalósításáról az előkészületek szele már néhányszor ért bennünket, évek ültenek el azonban, s alattok mélyen enyésző fénnel jár — a reform.

A létminimum és a progresszív-adó behozatala már kilépett a pártdogmák merev keretéből. Csak a latifundiumok irigylésreméltó tulajdonosai nem akarják belátni azt, hogy az állami közterhek viseléséhez mindenkinek azon áldozat nagysága szerint kell hozzájárulni, amit reá nézve az adófizetés képez. A szolgáltatási képesség nagyobb arányban emelkedik, mint a jövedelem. A fokozatos adó nem az alsórendű szükségletek megszorítására, hanem éppen a fényűzési kiadások csökkentésére vezet. Különösen pedig olyan országban, mint a miénk, hol a szegényebb néprétegekre súlyosan nehezedő fo-

TÁRCA.

A szép aljegyző.

Irta: Lőrinczy György.

A homokos-megyebeli nemes atyafiságnak csak akkor nyílt föl a szeme, mikor az ifjusági bál után híre futott, hogy Kecskény Zoltán, a szép árvaszéki jegyző hazasodik. Mintha valami közös, nagy sérelem esett volna a családi büszkeségen, megvetően dobták félre az arany-szegesü kartonlapot, a mivel tudtul adták, hogy Kecskény Zoltán jegyet váltott Gottsegen Herminával.

— No ezt ugyan jól kiválogatta, — nevetett epésen a vicispánné. — Egy klarinét-gyárosnak a leányát elvenni! Es közénk akarja hozni, persze!

A bájos kis Gottsegen Hermina tudniillik csakugyan egy oberammergaui meggazdagodott klarinét-gyárosnak leánya volt. Ide jött nyaralni Héttvárra a nagynénjéhez, aki még a boldog emlékü férjével, a Bach-korszakbeli sektionstráthall szakadt ide Magyarországra. Ugy ismerkedett meg majálisokon, kirándulásokon a kis Gottsegen Hermina a szép aljegyzővel. Ambár egy betűt sem tudott magyarul, azért szívesen látták a társaságban, mert eleven, temperamentumos leány volt és a kétszázezerforint hozománya a mit a frakkos szegényle-

gények hamarosan kiszimatoltak, sokat segített a klarinéttal való atyafiságán. De a dzsentri-asszonyok úgy maguk között mindig csak a kis svábnak hívták. S olykor-olykor gunyosan hánytorgatták föl az oberammergaui klarinétokat, melyek ugyancsak napirendre kerültek most, hogy a társaság, a megye elkényeztetett kedvence, a szép aljegyző jegyet váltott a kis svábbal. A fiatal pár pedig mosolyogva, gyantlanul fogadta a gratulációkat, amik sokkal ügyesebb maliciával voltak kigondolva és elmondva, semhogy a szerelmesek észrevehették volna a fulánkjait is.

Egyszer, mégis, mikor a délelőtti rendes sörözös alkalmával a megyeházi fiataiság körülülte az Arany Kecse nagy kerek asztalát, kenyértörésre került a dolog. Kecskény Zoltán is ott volt és szokás szerint mindenféle szerelmi históriák szóba kerültek. Szelőcey Pista segélydíjas közigazgatási gyakornok a rangszatát megillető számú sörös poharak kiürítése után cinikusan nevetve kotytyant a beszélgetésbe.

— Ejh mit szerelem! — Nevetséges. Kecskény Zoltán a legokosabb ember közöttünk!

Eihallgattak, — mint mikor valami készül. A szép aljegyző letette a poharát s félig mosolyogva, félig dühösen fordult a gyerekek felé.

— Vajon mivel érdemlem meg ezt a becses elismerést?

— No mert neked még a szerelmes leveleket is bizonyosan százszáz bankókra írják.

A szép aljegyző a feje bubájáig elpirult.

— Te! — kiáltott a fiura, — ezért a szemtelenségért pofont érdemelnél.

— Komolyan mondd? — kérdezte a fiu és felállott.

Erre aztán persze nem volt mit felelnie, Szelőcey Pista meghajtotta magát és szó nélkül ott hagyta a társaságot. Nemsokára aztán valamennyien szétoszlottak ebédelni.

Másnap reggel megverekedtek. Szelőcey Pista kapott ki: másfél centiméteres karcot az arca balfelére. — Azzal vége lett az egész dolognak. És legalább egy időre vége lett a csipős megjegyzéseknek és célzásoknak is. A szép árvaszéki jegyző a bájos kis menyecske, a kinek az oberammergaui klarinétok már eszébe sem jutottak, boldog volt szerelmében és büszkeségében, hogy a szép aljegyző felesége lehet. Grammatikából szorgalmasan tanulgatta a magyar igeragozás törvényeit és keményen tracscsolta a magyar szókat, csak hogy beszélgethessen valamit a boldogságról a nagyszagos dzsentri asszonyokkal, a kik majd megpukkadtak az elfojtott méregtől, valhányszor szóba kellett vele állniok.

gyasztási adók vannak, a nagyobb jövedelmek nagyobb fokban való igénybevétele kétszeresen indokolt.

Legyünk tisztában végre avval, hogy a fokozatos adózás nem foglalja magában a nagy vagyon elkobzását s a tőkegyűjtést nem bénítja meg, mert általánosan tudva van, hogy a nagy jövedelem csak kisebb mértékben egyéni szorgalom eredménye, nagyobb mértékben azt a viszonyok ügyes kihasználása által érik el.

Egy kifogás van, amely a progresszív adó behozatala ellen valamennyire megállhat. Az a kifogás tudniillik, hogy azok, akik magasabb adókulcs szerint fogják az adót fizetni, nemcsak a teherviselésben, hanem az állam által nyújtott kedvezményekben is progresszíve akarnak majd részesedni. Ilyen követelések ellen azonban épen a progresszív adózás szelleme tiltakozik, hiszen ez a rendszer épen a szociális törekvések paralizálására alkalmas és arra egyenesen hivatott.

Ezen adózási rendszer behozatalával kielégítést nyerhetne két fontos és nagy-horderejű érdeke annak a két társadalmi osztálynak, amelynek egyike a létminimum behozataláért, másika pedig — az állami tisztviselők — helyzetük javítása érdekében küzdenek. A kormány egyik tagja sem tagadta meg jóakarátát a tisztviselőktől s ha helyzetükön még sem fognak javítani, úgy az semmi esetre sem az intéző körök rosszakaratán, vagy maliciáján, hanem egyszerűen a pénzhiányon mulik. No és ezt a szükségletet a progresszív adó behozatalánál egyszerűbben és méltányosabban pótolni alig lehetséges.

Nyomasztó sulylyal nehezedik a jövő országgyűlési ciklus vállaira az önálló vámterület kérdése. Ha szomszédunk a reciprocitás elvét tiszteletben tartja s a mostani állapotokat sértetlenül megóvjá, akkor nyugodtak lehetünk 1907-ig, ameddig a magyar országgyűlés egyoldalú intézkedése terjed. De mikor egy egész nemzetközi

vámrendszer rombadőléssel fenyeget, mikor Körber ur kijelenti, hogy el van szánva olyan szerződést kötni velünk, mely a magyar ipar pártolását lehetetlenné teszi s a magyar fogyasztási területet az osztrák iparnak biztosítja, — akkor bizony kevés kilátás van arra, hogy a mostani állapot megváltoztatásáról majd csak a jövő ciklusnak kelljen gondoskodnia.

Van-e hát ember, aki féltékenyen aggodva ez ország közgazdasági állapotának jövője felett, a katonai terhek kiegyenlítése és a nemzetközi béke tulvilági áldásainak unott emlegetése helyett nem szívesebben hallgatná az uralkodó előírásában azt a programot, amely e nemzetet társadalmi- és közgazdasági megerősödéséhez vezetné.

A mi gazdasági politikánk karakterisztikája eddig a lelkiismeretlenség és a felületesség volt. Állami kedvezményekben részesítettünk boldogot-boldogtalant, aki hozzánk fordult s nem néztük, vajjon érdemes-e tényleg az állam támogatására s vajjon egyes közgazdasági tényezők ilyen rendszertelen pusztítása mellett nem ártunk-e a gyöngébb vagyonerőknek?

Igy vagyunk a gazdasági szövetkezetekkel is. Ezek a vállalatok eredetileg kizárólag a tagok üzleti érdekének kielégítésére, azok közvetlen részvétele mellett foglalkoznak üzlettel, s legfőbb rendelkezésük, hogy a gyöngébb gazdasági existenciáknak: a kisipar, a kiskereskedelem és a kis fogyasztók számára a nagy tőke előnyeit biztosítsák. Mégis van rá eset, hogy egyes szövetkezetek olyan üzérkedést folytatnak, amelyek éppen a kisiparosnak, kiskereskedőnek anyagi romlását célozzák és ezeknek existenciáját teszik tönkre.

Alapos reformálásra van itt is szükség már csak azért is, mert a szövetkezetek mai szervezetükben céljukat tévesztették különösen a nyersanyag-beszerezés, raktározás és közös termelés terén, a munkáskérdés megoldása tekintetében

pedig éppenséggel hiu velleitásoknak bizonyultak.

Van tehát tennivaló több a soknál s most már igazán legfőbb ideje van annak, hogy ezt a mi sanyaru és kétséges állapotunkat a reális jogok kiterjesztése és a teherkönnyebbités korszaka váltsa fel.

Ilyen munkarendet szeretnénk mi kiolvasni az országgyűlés-nyitó trónbeszéd-ből. Mert azt, hogy a foederatív államokkal való viszonyunk a lehető legkedvezőbb, már borzasztó jól tudjuk. (Z)

Bankbukások.

— A soproni eset alkalmából. —

Budapest, október 19.

A tegnap kitudódott bankbukás ime újból rámutatott ama vétkes könnyelműségre, hogy nálunk, dacára azoknak a szomorú tapasztalatoknak, melyeket időről-időre egy pénzintézet bukása von maga után, nem akarnak végre a szükséges óv-rendszabályokhoz nyulni, melyek ha nem is szüntetnék meg, de mindenesetre csökkentenék a számát oly bankbukásoknak, melyeket egy ember büne képes előidézni.

A legutóbbi bukás ime egész terjedelmében mutatja, hogy dacára a törvényben előírt ellenőrző közegeknek, igaz csak színleges voltának, a „vezérigazgató ur“ abban a helyzetben van, hogy tíz éven át hamis mérlegeléssel képes bűnös manipulációját palástolni. Ennek okát kutatni nem igen kell. Hiszen tudjuk, hogy Sopronban a pénzintézetek vezetésével foglalkozó urak oly bizalmas baráti viszonyban éltek a könnyelmű életet (értsd kártya, bor és cigány muzsika), hogy akkor, a mikor egymást ellenőrizni kellett, bizony nehezen ment a jó-pajtást revideálni.

Azt, hogy az együtt működők mily foku baráti viszonyt kívánnak fentartani, semmiféle törvény elő nem írhatja, de feltétlen szükséges végrevalahára ily esetekben különösen a felügyelő-bizottságot a törvény legszigorubb rendelkezése alá vonni, miáltal elérhető volna, hogy azok, akik a törvényben előírt felügyelő-bizott-

Hanem a szép aljegyző minden népszerűsége úgy elpárolgott egy pár hét alatt mintha csak valami lejárt ember lett volna. Alig köszöntötték a megyeházán s csak egy félvállról beszélt vele még az iktató is. Hallgatag titkos szövetségre lépett ellene valamennyi hivatal-szoba. Suttogások keltek szárnyra a tömérdek restanciáról, sőt a fegyelmiről is, ami készülöben van az árvaszéknél. Ennek híre leszivárgott a kaszinóba is, ahol irányadó körök komolyan keztek emlegetni az árvaszéki tisztikar megerősítésének a szükségességét. Az elnök nem győzött eléggé panaszkodni.

— Lehetetlen ilyen erővel adminisztrálni. Marci egyebet sem csinál, mint vadászik! Ferdus meg bele van bolondulva a birkáiba. Csak legalább egy jegyzőm volna!

A pénzügyigazgató megpróbálta pártját fogni a szép aljegyzőnek.

— Hát Kecskéssy? Hiszen mindig magasztaltátok hogy micsoda tolla van annak az embernek!

— Ugyan hagyj el, kérlek, — vágott közbe indulatosan az alispán, — a milyen szép gyerekek, olyan nagy számár!

Pedig hát a kis sváb leány volt az oka mindennek. Meg az apja a klarinétgyáros. De azok nem tudtak arról semmit. A kis Hermin szive, lelke repesett, ha mindjárt németül is, a boldogságtól, a rövid, édes boldogságtól. Mert a kis menyecske, csak éppen hogy kifizethette a szép aljegyző váltóit, mintha életének egyetlen célja az lett volna, azután elkezdett hervadni, halványodni. Gyöngye, halk köhögés fdgta el s néha apró fehér fogai közé

egy-egy csöpp piros vér bugygyant elő... De a kis Hermin azon is elmosolygott. És azért mosolygott eleinte a doktor is. Csak mikor a harmincyole, harminckilenc fokos láz következett, a mi a kis, vékony asszony finom arcocskáját lángba borította, akkor már nem mosolygott a doktor. A bájos gyerekasszony úgy mult el, mint a dércsipett vadrózsa, mosolyogva lehullt. Még akkor is mosolygott, szeliden, nyájasan, mikor a ravatalra fektették, fehér selyemben, mirtus-koszorú menyasszonyi ruhájában. A résztvevő megyeházi nagyszágos asszonyok úgy el-elenezgetik és sirnak a koporsó mellett roppant fájdalmasan. De azért szorgalmasan vigasztalják is a szép aljegyzőt.

Persze a halál kiengesztelt lassacskán mindent, még a tekintetes, vagyis nagyszágos vármegye megsértett címeres büszkeségét is. És a temetés után a Kecskéssy Zoltán népszerűsége úgy megnőtt, mint az értékpapírok árfolyama valami ügyes börszemanőver után. Egyszóval megint fess gyerek lett, ugyanaz a falusi vívő, aki az előtt volt. Gyűrött, zöld kalapot hordott, a legújabb megyeházi divat szerint: vaddisznófogba tűzött szalonkatollal; továbbá ivott, mint a pelikán és bár az árvaszéki restanciák még nagyobb dimenziókat öltöttek, a fegyelmiről szóló komor regékkel végképpen elhallgattak.

Pláne mikor a gyász éve leteltével megkérte a homokonti vasutkirálynak, Keszegfalussy Dénesnek a leányát, Keszegfalussy Margitot, akkor aztán teljes lett az elégtétel. Keszegfalussy Dénes országgyűlési képviselő épi-

tette ugyanis a csompolyavölgyi vasutat, a mi nek a révén a többi között szép kétszázötven-ezer forinthez is jutott. A kaszinóban egyértelműleg elhatározták, hogy a Kecskéssy Zoltán végre elővette a jobbik esztét. Az alispán maga magyarázgatta a himen hirt.

— No hát, Istenem! Az első házassága azzal a kis sváb leánnyal persze afféle apró kaland volt. Olyasmin át kell esnie minden fiatal embernek. De Margit... az már más!

Es bizalmasan utána sugta:
— Tulajdonképpen ez igazi mély, régi, gyermekkori szerelem. Hiszen már azelőtt is Margitot akarta elvenni, csak valami kis félreértésen mult el a dolog akkor is...

A csompolyai vasut pedig arról nevezetes, hogy nemcsak Csompolyára visz, hanem a bankdirektorságba is. Legalább Keszegfalussy Dénes odajutott rajta. A mi szép harmincezer forint évi jövedelem ugyan, de ujabban némi inkompatibilitásban van a képviselőséggel és e miatt Keszegfalussy Dénes ur vérző szívvvel bár, de tényleg megvált a sompolyai kerület mandátumától és szeretve tisztelt választóitól.

A helyére szóba sem hoztak más jelöltet, mint Kecskéssy Zoltánt. Egyhangulag viharos lelkesedéssel kiáltották ki képviselőnek Csompolyán a község háza udvarán e célra épült fabódében. Azt a deputációt küldtek érte és Kecskéssy Zoltán zugó éljenzés között lépett a bódé elé, hogy átvegye a mandátumot, megköszönje a megható bizalmat, és letegye politikai hitvallását.

Alig engedték szóhoz jutni, úgy éljenzették.

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

sági működést egy intézetnél elvállalnak, komolyan, becsülettel felelnének meg kötelességüknek és ha ez megtörténik, feltéve, hogy a felügyelő-bizottság teendőit érti is, tíz évi hamis mérleget elő nem fordulhatna.

Ámde mondjuk ki egész őszintén, hogy újabban a pénz- és hitelintézetek megalakulása már rendszerint — tisztelet a kivételeknek — oly alapon történik, mely a céltudatos, helyes és becsületes vezetés eshetőségét nagyon is gyöngíti. Összeáll egy pár vagyonos ember és ime, mert jól tudják eladni a portékájukat, no meg ahhoz is értenek, hogy 100 koronának mennyi a 8 százalékos kamata, el nem felejtve még hozzáadni a 3—4 százalékos kezelési díjat, már képesnek érzik magukat egy pénzügyi intézet szakszerű vezetésére.

Hogy mennyi tévedés van ebben, magyarázatra nem szorul.

Felügyelő-bizottsági tagoknak megválasztják azokat, a kik nekik legalkalmasabbak lehetnek, ha netán „elkezelésre“ kerülne a sor; hisz beszélhetnek szegényeknek tücsköt-bogarat, eléjük tehetik a vonalzott papírosra szép nagy betűkkel leírt mérleget, ők bizony aláírják, mert a vezérigazgató ur érti ezt és meg is bizhatnak benne.

Törvény kell végre valakára, mely kimondja azt, hogy felügyelő-bizottsági tag csak az lehet, a kinek meg van a *szakértelme* állásának becsületes betöltésére és ha aztán baj esik, érezze a törvény kéréseivel szembe fordított szigorát.

A könyvelő, ki törvényeink értelmében ilyen esetekben bünrészes, ugyancsak furcsa helyzetben van rendszerint, mert bár tudatában van bünrészeségének, nem igen tehet, de nem is igen mer e manipulációk ellen felszólalni, állását, kenyérkeresetét félti, és ha ezek dacára van annyi bátorsága nem hallgatni, megeshetik és már számtalanszor megeshet, hogy a jó igazgatósági pajtások már saját érdekükben is, ha lehet, az „eltussolás“ terére lépnek és a felfedező közeg még egy kis rágalmaszást pör tárgyalásában is részesülhet. Ennek a visszasságát is csak úgy lehet megszüntetni, ha végre ki-merne a divatból, hogy az igazgatók, de külö-

nösen a vezető igazgatók, a bankot sajátjuknak tekinthessék. Természetes és másként el sem képzelhető, hogy a *vezetést* egy embernek a szabályok betartásával kell végeznie, de meg nem engedhető, hogy egy „tartozik“ tételt a „követel“ oldalra kell könyvelni.

A pénzügyi intézet működését befolyásolni senkinek sem szabad, ő tartazik a törvénynek megfelelően működni, nem pedig a „manipuláló“ igazgatók könyvvezetési rendszerét követni. Ez irányban is szükséges volna, hogy törvényileg biztosítva volna a könyvelő becsületes működése, nehogy ellenkezése esetén rövid úton elcsapják.

A kisebb vidéki pénzügyi intézetek rendszeres szakszerű ellenőrzésére a nagy, különösen fővárosi pénzügyi intézeteink magatartása is hatással lehetne. **Tolnai Gyula.**

TÁVIRATOK.

A cár és a nagy kölcsön.

Páris, október 19. A *Havas-ügynökség* visszautasítja néhány lapnak azt az állítását, mintha az orosz cár franciaországi utazásának egyéb célja, egy orosz kölcsön előkészítése lett volna. Sem a cárnak Franciaországban való tartózkodása alatt, sem elutazása óta nem volt szó semmiféle kölcsönről.

Angol gépgyárak panasza.

London, okt. 19. *Hamilton* lordnak a mozdonyok építésére vonatkozó levelére válaszul az angol gépgyárosok hosszú nyilatkozatot tesznek közzé, amelyben azt mondják, hogy a legnagyobb nehézség, a melylyel az angol gyárosoknak meg kell küzdeniük, a *tulajdonos hivatalos felügyelet*, melyet a felügyelők egész serege gyakorol és ennek következtében az angol gépgyárosok a fennforgó körülmények között csak nehezen versenyezhetnek a német gépgyári iparral.

petését mondja el az ilyen nagy hallgatás. Nyilván kényelmetlenül érezték magukat a szeretve tisztelt választók, a kiknek nyomban eszébe jutott a kis sváb meg a klarinétgyáros... és akik érezték, hogy a szép árvaszéki jegyző sohasem lett volna képviselővé, ha nem volna a homokonti vasutkirály leányának a vőlegénye... A szeretve tisztelt választók legnagyobb része erre gondolt, de rászpataki jegyző, a kinek a kortesszolgálati fejében már meg volt ígérve az állami anyakönyvezetési tiszteletdíj, nagyot kurjantott a bódé előtt és berivált a nagy némaságba.

— Igaz! Ugy van! Eljen, éljen!

Szinte föllélekzett és éljenzés után az egész tömeg.

És éljenzett Parády Ferenc is, a központi közgyám, a ki annak idején az egyik lábát Maglárnál vagy hol hagyta Boszniában A mankójával nagyot rugott a bódé előtt levő szál deszkán, talán azért, hogy ne hallják, a mit a bajusza alatt dörmög.

— No öcsém, te sokra viszed, az bizonyos. A ki ilyen pompásan tudja csürni-csüvarni a szót, abból még miniszter is lehet. De vicispán ne legyen belőled öcsém soha, mert akkor jaj ennek a szegény vármegyének.

Aztán mosolyogva hangosan nagyot rikantott a szép képviselő felé:

— Eljen, éljen! A szép jegyző, a szép képviselő. Eljen, éljen!

Benszülöttek harca.

Tunis, okt. 19. Híre jár, hogy Bisertánál a benszülöttek között komoly összeütközések fordultak elő, miközben többen elesetek és megsebesültek.

A debreceni háború.

(Az utcai harc részletei.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 19.

Adtunk már hírt arról a sajnós vérengzésről, mely Debrecenben a pótválasztást követő estén történt. Ma megérkeztek a részletek, melyek a borzalmas utcai harc lefolyását így adják elő:

A megyeház előtti tér a szavazás befejezésekor már teljesen tömve volt néppel, a mely sűrű tömegben s olyan erősen tolongott, hogy a katonaság alig tudott rendet tartani.

A megyeházból akkor vitték meg a választás eredményének hírére a Frohner szállodában várakozó *Dobiecski*-pártnak, a melynek lelkesebb tagjai zászlót ragadtak és úgy tolongtak ki az utcára éljenzve *Dobiecski Sándort*. Néhányan erre a megyeház előtt álló tömegeből áttörték a katonai kordont és megrohanták a zászlótartókat.

Egy pillanat műve volt és verekedés fejlődött ki. A zászlórudakat eltörték s úgy ezekkel, mint botokkal törtek egymásra. A rendőrség nyomban ott termett, míg mások siettek az esetről értesíteni dr. *Tüdös János* választási elnököt. Ekkor repült el a tömeg sorából az első kő, a mely *Wolf századost* taláta.

A választási elnök rendelkezett ezután arról, hogy a megyeház előtti térségtől teljesen leszorítsák a tömeget. Kivezényelték a megyeház udvarán készenlétben levő katonaság egy századát és ez a megyeház előtt állott sorba. A néptömeg egy csepp kedvet sem mutatott a visszavonulásra és csak akkor tört ki a jajveszékélés, kiabálás, mikor a katonaság élén álló hadnagy kardja megvillant, rohamot vezényelt, a dob pergett és a katonák hosszú sora nyomta a közönséget.

Nem telt bele egy perc s a sok száz embert beszorították a Frohner-szálloda udvarára, kávéházba és a Miklós-utcán. Azután a vonat irányába, majd a nagytemplom irányába nyomták vissza a közönséget. Rövid idő alatt már üres volt a megyeház előtti tér.

A nagytemplom felől akkor érkeztek a Vilmos-huszárok. Ujjongott, kiabált, abcugolt a tömeg, de kénytelenek voltak utat nyitni nekik. Erre a huszárokat is szétoztották s azok szoritották ki mégjobban a népet a megyeház előtti térről.

Hat óra husz perckor jelentek meg a választási küldöttség tagjai a megyeház erkélyén élükön dr. *Tüdös János* választási elnökkel, a ki érces hangon hirdette ki a választás eredményét.

(Támadás a katonák ellen.)

Mikor a választási elnök az eredményt kihirdette, megperdült a dob, a trombita harsogott, a huszárok kardja felvillant, kopogott a lovak patkója s a huszárság rohammal kényszerítette a népet hogy visszavonuljon.

Jajveszékélés, kiabálás, abcugolás zugott fel, de nem telt bele két-három perc, a Hungária-kávéházig és a Várad-utca felé az Európa épületéig tiszta lett a főter.

Segitettek a huszároknak a 39-es bakák is, akik puskatussal nyomták a népet vissza.

Az egész vármegyeháza ott volt, némileg a délutáni pezsgőzés reményében, a mi részben a Keszegfalussy Dénes ur zsebéhez, részben pedig az illető bank prezenc márkáihoz, fűződött. És ugyanazon a kik egy évvel előbb még kigyót, békát kiabáltak a szép árvaszéki jegyzőre s fegyelmivel, elcsapással fenyegették, most ki nem fogytak az éltetésből és a magasztalásából. Büszkén tekintettek föl rá, hogy az övék, megint az övék.

Kecskény Zoltán pedig csak állt mereven mint a cövek, szemben a tisztelt választókkal és erőteljes alakja délcegen nyult ki az önérettől, a mint az ordító embertömegben végignézett. Megsimította körmondattokkal terhes, szép homlokát és beletekintve a jegyzeteibe, még hangosabban, büszkébben és önértetesebben folytatta a politikai hitvallást.

— Azzal ijesztgettek engem, mikor a közélet szolgálatába léptem, hogy ebben a vármegyében csak családi összeköttetések segítségével lehet boldogulni. Én, szeretve tisztelt választó közönség, a ki csupán saját erőimre támaszkodhattam, a ki családi összeköttetésekkel nem dicsekedhetem, sohasem hittem azt. Hiszen ime mostani megválasztásom is világos cáfolata annak a balvélekedésnek, mert önök, szeretve tisztelt választóim, nem is jutalmazhatnak bennem mást, mint az én igénytelen, bár mindig buzgó és lelkes munkásságomat.

Egy arcizma sem mozdult. Olyan nyugodtan, olyan bizton beszélt mintha csak a szentírást olvasta volna. De az utolsó mondat után fojtó, néma csönd állott be. A tömeg megie-

Aki az „Aradi Közlöny“ részére egy előfizetést is szerez, az ingyen és bérmentve kapja kézhez Murai Károly humoros adomagyűjteményét.

Sokan menekültek, mások harcba mentek a bakákkal. Kövek repültek és négy katona a fején megsebesülve került vissza a tisztává lett főtérrel a megyeház udvarára. Megsebesült a fején Kozma Imre őrmester is.

A rendőrök ebben az ütközetben Gombos Józsefet, Zékán Mihályt és Miklós Sámuel el-fogták. Sokan megsebesültek a lábukon, fejükön, de a jelentés és a következmények elől elmenekültek.

A mikor jóval az eredmény után sem hagyta el a közönség a helyét, Wolf százados parancsára egy szakasz katona tolt a vármegyeház oldalán, hogy a népet visszaszorítsa és a járdát szabaddá tegye.

A tömeg egy része menekült a katonák elől. Ki hová tudott. Egyrésze a közeli udvarokba rohant be, más részük a boltok félig leeresztett redőnye alatt bujt az üzletbe. Voltak azonban nagyon sokan olyanok, akik a katonákkal is szembeállottak és az öklözéstől sem riadtak vissza. Akadtak, kik a katona fegyverét kapták meg. Egy ilyen összegabalyodott tömegben szerencsétlenül járt Kiss Péter csapos, a kinek a lábát szurták keresztül és a szeménél is megsebesült.

A tömeget visszaszorította a katonaság és Kis Péter ott esett össze az Örvényi-féle gyógyszer-tár előtt. A tér és a járda megtisztult, de Kiss Péter ott feküdt tehetetlenül. A házakba és üzletkebe menekült emberek közül többen a segítségére siettek és csakhamar fel tudott állani, de mozdulni nem bírt.

Pillanat alatt ott termett a szerencsétlenül járt Kiss Péter felesége is. A tömegben utat tört magának és a sápadt emberre rámondult:

— Ugye, megmondtam, hogy ne gyere ide!

Es erre arcul ütötte férjét. Csak akkor sápadt el ő is, lett szelidebb és gyöngédebb, mikor megtudta, hogy súlyosan megsebesült a férje. Karjára vette és mások segítségével vitte a kocsihoz, hogy ápolásra haza szállítsa.

(Az agyongázott asszony)

Annyi szomorú eset között, a mely a választási nap emlékéhez fűződik, a legfájóbb, igazán tragikus egy szerencsétlen fiatal leány szerencsétlensége. Talán életébe is kerül szegénynek. Mikor a házárók a tömeget a Hungária-kávéház és a főposta épületig szorították, a Kossuth-nótát, mikor a nép tele tudóval éltette a maga jelöltjét, akkor jött a nagytemplom felől a kis vasutnak egy személyvonata. Nehezen tudott utat törni az összezúfolt zajló emberáradatban. Már a megyeháznál járhatott a vonat, mikor az emberek észrevették hogy közöttük a földön, a sinek mellett egy vértől elborított női alak fekszik. A hogy a lámpa halavány fénye is oda világított, iszonyu kép tárult elbük. Patakokban ömlött a vér a szerencsétlen leány altestéből. Mind a két lábán térdén alól keresztül gázoltak a vonat kerekei.

Mindenki orvos után, segítség után kiabált. Dr. Kenézy Gyula hirtelen előtermett. Bérkocsira tette az eszméletlenül levő leányt s kivitte a közpórházba.

A szerencsétlen leányt Pottermann Teréznek hívják. Tizenkilenc éves hajadon. Hajdu-Szoboszlóra való, a nonnan beteg testvérét, Kis Bálintné hozta be a kórházba gyógykezelés végett. Mikor a huszárság által szorongatott tömeg a kisvonathoz szorította s ő a kerekek alá került, már hazafelé menőben volt. A kórház orvosai ballábát térdén felül amputálták. Jobb lábán is súlyos sérülések vannak. De ezeket inkább a rajta keresztül taposó tömegtől kapta.

(Vér és rombolás.)

A szerencsétlenség után kevéssel borzalmas jellegű öltött a tüntetés s az a végsőig elfajult.

A tüntető tömeg újra előrenyomult s egy pár kődarab ismét elrepült. Erre a huszárságot ismételt rohamra vezényelték.

Izgalmas jelenet volt ez. A nép menekült. A kereskedések rollóit sorra lehúzták, jajgatás, kiabálás bangzott s ebben a pillanatban egy harmadrész tégladarab repült Hoffnagel András huszár fejéhez s a szerencsétlen katona a a másik pillanatban már lebukott a lóról a földre.

Rendőrök siettek a segítségére, bevitték a Tisza-ház udvarára, a hol orvosi segélyben részesítették. Konstatálták azonban, hogy a huszár az ütés következtében agyrázkódást szenvedett s életben maradásához sem lehet remény. Kocsira tették és a kórházba vitték, a hol éjjel egy óraker még orvosok álltak körül s vizsgálták fejét, ütérét.

Ezután már rettenetes képet öltött a főtér. A népet leszorították a mellékutcákra, szuronyos katonák nyolcszor-tízszor rohamban futották végig a főteret s mégis csudálatosképen mindig előrenyomult a tömeg.

Ha elhaladtak a huszárok, előtörték csoportosan s akkor kezdődött meg a legkiméletlenebb rombolás. Kövek repültek szerteszét. Felszedték még a járdákat is, hogy a darabokra tört kövekkel zúzzák össze az ablakokat. Ir-galmatlan zaj támadt. A tömeg tört, rombolt. Üzletek drága kirakatait, a főtér házainak ablakait egymásután beverték. Oly rettenetes rombolás volt ez, hogy késő éjszaka nem a járdán, hanem óriási tömeg üveg darabon jártak az emberek.

Visongás, sivitás közben a városháza előtt valaki revolverből háromszor lött. A gázlámpákat összetörték, a lángokat eloltották és sötétségben volt az egész főutca.

Félelmes volt a szelidebb lelkeknek ez a jelenet. A katonák vezényszava, kardok csattogása, ablakok zúzása tette borzalmassá ezt a jelenetet. Pergett a dob, hangzott a kürtszó és tört a főtéren minden, a mi csak törhetett.

Mások a mellék utcákra vonultak le s ott folytatták a rombolást. Békés polgárok vagyona rongáltak s olyan fékeveszetett módon, hogy ez már nem is elfajult tüntetés, de valóságos harc volt.

Éjjel tíz-tizenegy óra tájban már tömegesen lehetett látni bekötött fejű véres embereket s ugyanilyen katonákat. A főposta környékén az aszfalton vértócsák állottak és az egész tér egy rettenetes rombolás szomorú képét mutatta.

(Gyilkosság a választási harozban.)

Igy volt ez éjjel 11 óráig, a mikorra megtisztították újra a főteret és a mellékutcákat s rakásra fogták el a tüntetőket. Szuronyos katonák és rendőrök egyszerre husz-harmincz tüntetőt vittek a rendőri központra, a hol egész éjjel folyt a kihallgatásuk.

A fentebbiekben jelzett sebesüléseken kívül még egész halmaz sebesülés történt. A sebesültek legnagyobb része azonban elmenekült, vagy elvánszorgott, nehogy még más bajuk is legyen. Alig volt kapualja, a hol sebesülteket ne kötöztek volna az orvosok.

Egy hadnagynak a fülét szurta össze a kő. Végzetes lehet azonban az a sebesülés, a mely Zuber, a katonai csapatkórház főorvosát érte. Zuber, a mikor legviharosabb volt a háborgás a főtéren, a Kopecki-féle sörccsarnokban vacsorázott. Gondtalanul evett, mikor egyszerre kő repül be az ablakon és halántékán találja a

főorvost. Zuber egy szó nélkül lerogyott a földre. Egész fejét vér borította el, a sérült helyen a hus kiloccsant a fejéből. Nagy Kálmán orvos és Podholszky műhelytelep-főnök siettek a segítségére. Nagy Kálmán bekötözte a sebet s az eszméletlen orvost kocsin vitték haza a háborgó tömeg között lakására.

Megsérült közel 40 katona, Fehér Mihály rendőrbiztos, Körner Gyula lovasrendőr-felügyelő a fején egy kődarabtól, Szilágyi József 75. sz. rendőr, a kinek bottal, kövel összetörték a fejét s a testét s merő sebbel van tele. Nagy Sándor napszámos 10 cm. hosszú koponyarepedést szenvedett.

A választás után keletkezett háborgást gyilkosság tetőzte be, a mely éjjel a Csapó-utcán történt. Boros és Burai bérkocsisok ugyanis a Dobiecky-párt fiakkeresei voltak. Egész napon át alig volt alkalmuk evésre, hát egy jó vacsorára Péter l'ál vendéglőjébe tértek be.

Javában vacsoráltak, mikor Nikita György lépett a korcsmába és gyalázní kezdte a bérkocsisokat, a miért szabadelvű választókat hordtak kocsijaikon. A két bérkocsis dühös lett, megragadta és kilökte Nikitát a vendéglőből.

Epen ebben a pillanatban akart a vendéglőbe menni Mészáros József bérkocsitulajdonos és a kidobott Nikita hozzávágódott. Ebből szóváltás, majd ökölharc keletkezett közöttük. Mészáros a földre teperte Nikitát, a ki ebben a pillanatban a kezére kötött kést markolatig belevágta a Mészáros mellébe.

Mészáros nyomban eszméletlenül terült el. A szurás épen a szíve alatt érte.

Két bérkocsis társa kocsira tette s Sebősi doktorhoz vitték, a ki bekötözte sebeit. Azután Mészároset lakására vitték, s ott vették ápolás alá. Állapota reménytelen.

(Százszor korona kár.)

Éjjel után csendesedett le az utcai zavar-gás. Akkor már kevesen jártak az utcán, de még mindig talpon volt a teljes katonaság, rendőrség és lovasrendőrség. Éjjel két óra után trombita harsogott, dob pergett, a katonák jórésze visszavonult a kaszárnyákba. Minden utca szegletén pedig két szuronyos rendőr és szuronyos katona őrködött. A rendőrségi épület udvara tömve van elfogott tüntetőkkal, a kiknek kihallgatása folyton tart.

A zavargás alatt a tüntetők sok pusztítást vittek véghez; sok gázlámpás be van zúzva; a városházán, a kir. táblán, a Tisza- és Podmanicky palotán és sok magánházon egyetlen ép ablaktábla sem maradt. A zavargás éjjeli 1 óráig tartott; az egész helyőrség az utcákon cirkált s többször összeütközött a tömeggel. Az okozott kár 100.000 koronára tehető.

Tegnap délután híre járt, hogy újból tüntetni akarnak, mire két század huszárságot és ugyanennyi gyalogost a városháza udvarára kora délután készenlébe helyeztek, de este 6 óráig rendezettség nem történt. A legkisebb csoportosulást a rendőrség megakadályozza. A letartóztatottak közül 72-öt az ügyészséghez kísérték át. A többnyire könnyen sebesültek száma 70, a sebesült katonák száma pedig 29.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Koldusdiák, operette. Este: Ingyenélők, népszínmű. (Páros bérlet.)
Hétfő: Clemenceau, színmű. (Páratlan bérlet.)
Kedd: Himfy szerelme, vigjáték. (Páros bérlet.)
Szerda: Bőregér, operette. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Zaza, színmű. (Páros bérlet.)
Péntek: Zaza, színmű. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Cirkuszelet, operette. (Páros bérlet.)

* **Gonda László szerződésének.** Zilahi Gyula az aradi új színház igazgatója a Leszkay társulattól senkit sem vett át *Polgár* Sándoron kívül. Mint értesülünk, még egy tagot jónak talált szerződésnek s ez *Gonda László*, az örök vidám színházi pénztáros. *Gonda* ismeri a helyi viszonyokat s a bérlet-gyűjtést nála jobban senki sem tudná eszközölni. Szerződésével Zilahi csak önmagának használ, keresve sem talál olyan lelkiismeretes, buzgó pénztárost, a milyen *Gonda*.

* **Ingyenélők.** *Vidor Pál* legjobb népsziműve mindig hálás közönségre talált a jó vig szerepekért, melyeket a színészek kedvvel szoktak kiaknázni. A vasárnap esti előadásban a két évődő gyerek szerepét *Rubos* és *Arkossyné* játszik, míg a többi jelentős szereplő *Mezei*, *Tolnainé*, *Komlóssy Ilonka*, *Palágyi* és *Arkossy* lesz.

* **Clemenceau.** *Dumas* érdekes színművének *Izáját* hétfőn *Menszáros Margit* játsza. A külsőségekben és a tartalomban hatásos szerep körül nagyobbára a régi szereplők biztosítják a hatásos milieut. *Bácsné*, *Bács*, *Palágyi*, *Kalocsa Róza* kipróbált összjátékkal fogják *Menszárost* támogatni hálás szerepe érvényesítésében.

* **Megbukott színház igazgatója.** *Csóka Sándor*, a szatmári színház igazgatója részint betegsége, de még inkább a nyári deficitnek hosszú lánolata és a kifizetetlen váltók sokasága miatt lemondott az igazgatásról. A társulat — mint szatmári tudósítónk írja — e válságos helyzetben sürgőnyileg *Mészáros Kálmán*, az „Országos színész egyesület” irodaigazgatójához fordult, ki azonnal Szatmárra utazott és szerencsésen megoldotta a gordiusi csomót. A társulati gyűlésen meghallgatva a tagok kérelmét, intézkedett negyven tagnak jövője fölött. Először is 500 frt kölcsön-összeget utalványozott, majd a színházi bizottsággal egyetemben akceptálta a társulat által megválasztott művezető igazgatót: *Szilágyi Dezsőt*, továbbá *Győre Alajos*, *Ernyei Emil*, *Mészáros Alajos*, *Miskolczi Henrik* és *Ujj Ferenc* ellenőrző bizottsági tagokat. A tagok nagy reményekkel néznek a téli szezon elé. *Csóka Sándor* ezelőtt 20 évvel elsőrendű színházaknak volt igazgatója. Benne a régi színházak egy tipikus alakja tűnik le a munkásság színteréről.

* **A kassai színház szubvenciója.** A kassai színházi-bizottság *Péchy* főispán elnöklésével tegnap ülést tartott, amelyen jelen volt gróf *Festetic* főfelügyelő is. *Festetic* bejelentette, hogy kormány hajlandó a 6000 korona szubvenciót 10.000-re felemelni. *Szendrey* színház igazgató úgy az állami, mint a városi 8000 koronás szubvencióról is lemond akként, hogy legyen a szubvenció a városé, hanem a város vállalja el ezért a színház fűtését és világítását. A bizottság nem fogadta el az ajánlatot, hanem legalább 20.000 korona államsegélyt akar kérni, ez iránt a képviselőházhoz is felírnak.

* **Burmester hangversenye.** November 28-án lesz a Fehér Kereszt nagytermében a világ első és leggeniálisabb hegedűművészenek, *Burmester* Vilynek hangversenye. A fővárosi sajtó általánosságban a legnagyobb elismeréssel adózott *Burmesternek*. Aradi hangversenyét *Révész* Nándor könyvkereskedése rendezzi, hol a jegyek iránt intézkedhetni. Kőrszék 6 kor. I. hely 4, II. hely 3 kor., állóhely 2 kor.

* **Aradi szépirodalmi lap.** Az *Alföld* címmel Aradon megjelenő illusztrált folyóirat szerkesztését *Németh Pétertől*, az eddigi szerkesztőtől *Honisch L. István* vette át. Az új szerkesztő a lapot tartalmilag kibővítette s mai száma már a legváltozatosabb tartalom mellett, gyönyörű kiállításban, igen sikerült helyi tárgy illusztrációkkal jelent meg. A folyóiratban állandó rovatot szentelt a szerkesztő az aradi szép lányoknak. Minden számában egy aradi szép lány arcképe jelenik meg; a sort *Denk* Mici arcképe nyitotta meg. Az illusztrációk között van *Barabás Béla* dr.-nak, Nagyvárad új képviselőjének fényképe, a nagyváradai küldöttség fotográfiája, az aradi Erzsébet- és Darányi-szobor, *Haidt* Margit fényképe, stb. A folyóiratra a szerkesztőnél és az Aradi Nyomdarszvénytársaságnál lehet előfizetni.

Aradi lóversenyek.

(A nevezések listája.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 19.

Az aradi lóversenyek két napja az októberi nap aranyozásában főragyogása volt mindig a régi, a híres megyei uri életnek.

Micsoda képe volt például csak tavaly is, lóversenyek táján Aradnak! Mennyi szín, élet ragyogás költözött ide. Bejövének egytől-egyig a megyei és környékbeli urak. Már a lóversenyek napja előtt jóval idegenek városa lett Arad s mennyi vigáság és ragyogás maradt még a versenyek után pár napra is!

Az idei versenyek október hó 26-án, szombaton és 27-én, vasárnap lesznek. A kiváló sikert előre biztosítani látszik az *Aradi Versenyegylet*-nek az a szokatlan érdeklődés, mely a készülődés napjától állandóan ébren van a verseny iránt. A futtatásra első rendű istálló neveztek lovaikat, melyek közt híres paripák neveit is találjuk.

A nevezések a következők:

Első nap.

1. **Félvérek gátversenye.** 600 kor. a győztesnek, 200 kor. a másodiknak. Tv. 3200 méter. (8 aláírás.) *Csiky Tivadar Vihar* II., *Czárán János Legény*, *Báró Durneiss Gy.* fhgy. *Svengali*, *Fanta Géza* fhgy *Golya*, *Fejér József Marigold*, *Liptay Béla Bur*, *Paikert Henrik Zerge*, *Urban Páter Olga*.

2. **Arad sz. kir. város díja.** 1000 kor. a győztesnek, 200 kor. a másodiknak. Síkverseny. Tv. 2400 méter. (13 aláírás.) *Báró Bánffy Alb.* Erdész, *Császár István* fhgy *Pattogó*, *Folberth József* fhgy *Quaker*, *Geist Gáspár Nyakas* és *Nyájas*, *Jóny Ferdinánd* száz. *Barbara*, *Magyar Gyula* ezr. *Hamlet*, *Markovits Istv.* fhgy *Brangäne*, gróf *Orssich Pál* fhgy *Csitt* és *Előre* II., *Paikert Henrik Alkonyat*, *Urban Páter Palliard*, *Lov. Wacławiczek R.* száz. *Pallér*.

3. **Csalai díj.** 1500 kor. a győztesnek, 300 kor. a másodiknak, 200 kor. a harmadiknak. Gátverseny. Tv. 3200 m. (10 aláírás.) *Br. Bánffy Alb.* Erdész, *Fejér József Marigold*, *Geist Gáspár* *May's Slave*, *Morgó* és *Részes*, *Jóny Ferdinánd* száz. *Prima*, *Liptay Béla Ex lex* és *Artatlan* II., *Gr. Orssich Pál* fhgy *Teuff-Teuff* és *Csitt*.

4. **Kurticsi díj.** 1000 kor. a győztesnek, 300 kor. a másodiknak, 200 kor. a harmadiknak. Eladó verseny. Táv. 1600 méter. (14 aláírás.) *Br. Bánffy Alb.* *Eliz leánya*, *Balásházy Iván* I hope so, *Czárán János Manilla*, *Dobó István Malachit*, *Folberth József* fhgy *Ladro*, *Geist Gáspár Nyájas*, *May's Slave* és *Morgó*, *Liptay Béla Artatlan* II., *Magyar Gyula* ezr. *Hamlet*, gróf *Merveldt M.* száz. *Remete F.*, gróf *Orssich P.* fhgy *Moderne* és *Előre* II., *Urban Páter Alcás*.

5. **Hadseregi gátverseny.** 600 kor. a győztesnek, 200 kor. a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak. Tv. 2400 méter. (6 aláírás.) *Császár István* fhgy. *Nyiri pajkos*, *Fanta Géza* fhgy. *Golya*, *Jombart Lajos* fhgy *Savante*, gróf *Merveldt M.* száz. *Teretvár*, gróf *Starhemberg V.* száz. *Jugurtha*, *lov. Wacławiczek R.* száz. *Oreol*.

6. **Hölgyek díja.** Tiszteletdíj 1000 kor. értékben a győztesnek, 200 kor. a másodiknak. Akadályverseny. Tv. 4000 méter, (9 aláírás.) *Czárán János Legény*, *Folberth József* fhgy. *Harmat*, *Geist Gáspár* *Julis*, *Liptay Béla Bur* és *Diving Bell*, *Liptay György* fhgy. *Alföld*, *Purgly László Piros*, *Sandl Géza* fhgy. *Váltó*, *Világhy Gyula* *Jeszenice*.

Második nap.

1. **Nyeretlenek gátversenye.** 1000 kor. a győztesnek, 200 kor. a másodiknak. Tv. 3200 m. (10 aláírás.) *Br. Bánffy Alb.* *Eliz leánya*, *Fejér József Marigold*, *Folberth József* fhgy. *Harmat*, *Geist Gáspár* *May's Slave* és *Morgó*, *Jombart Lajos* fhgy. *Savante*, *Jóny Ferdinánd* száz. *Déliab*, *Liptay György* fhgy. *Alföld*, *Gr. Starhemberg V.* száz. *Jugurtha*, *Urban Páter Palliard*.

2. **Hadseregi akadályverseny.** 1000 kor. a győztesnek, 300 kor. a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak. Tv. 4000 m. (5 aláírás.) *Császár István* fhgy. *Nyiri pajkos*, *Gr. Merveldt M.* száz. *Teretvár*, *Sandl Géza* fhgy. *Váltó*, *Gr. Starhemberg V.* száz. *Jugurtha*, *lov. Wacławiczek R.* *Oreol*.

3. **Mácsai díj.** 1000 kor. a győztesnek, 300 kor. a másodiknak, 200 kor. a harmadiknak. Eladó

verseny. Tv. 1600 méter. (15 aláírás.) *Balásházy Iván* I hope so, *Czárán János Manilla*, *Dobó István Malachit*, *Folberth József* fhgy. *Ladro*, *Geist Gáspár Nyájas*, *May's Slave*, *Julis* és *Morgó*, *Jóny Ferdinánd* száz. *Barbara*, *Liptay Béla Artatlan* II., *Magyar Gyula* ezr. *Hamlet*, *Gr. Merveldt M.* száz. *Remete F.*, *Gr. Orssich Pál* fhgy. *Moderne* és *Előre* II., *Urban Páter Alcás*.

4. **Simándi nagy akadályverseny.** 1800 kor. a győztesnek és tiszteletdíj a győztes lovasának, 500 kor. a másodiknak, 200 kor. a harmadiknak. Tv. 4800 méter. (12 aláírás.) *Br. Bánffy Alb.* *Eliz leánya*, *Császár István* fhgy. *Nyiri pajkos*, *Folberth József* fhgy. *Fragile* és *Harmat*, *Geist Gáspár Részes* és *Julis*, *Jóny Ferdinánd* száz. *Gazd'uram*, *Liptay Béla Artatlan* II., *Gr. Merveldt M.* száz. *Teretvár*, *lov. Strzygowsky V.* száz. *Dreyfus* II., *Urban Páter Palliard*, *Világhy Gyula* *Jeszenice*.

5. **Altisztek gátversenye.** Nevezések a bírói pályánál, indulás előtt.

6. **Vigasz verseny.** 400 kor. a győztesnek, 200 kor. a másodiknak. Tv. 1400 méter. E versenyre 52 ló van nevezve, vagyis mindazok, melyek a két napi futam egyes számaiban említve vannak.

Egyről-másról.

(A bosnyákok. — *Pálmay Ilka*, *Blaháné*. — *Bercsényi* halála. — *Nász* az uralkodóházban. — A belga király útja. — *Vadászatok*. — A *Tátra* gyöngye. — *Hivatalos* ósz.)

Az Aradi Közlöny számára írta:

Vay Sándor gróf.

Budapest, október 19.

A bosnyákok voltak Budapesten és *Pálmay Ilka*. A bosnyák kereskedők a magyar kereskedők látogatását adták vissza, *Pálmay Ilka* pedig visszavágyik néha a szőke Duna mellé. Mert a Duna csak Bécsben és a *Straus-walzer* nyomán kék, ellenben Budapesten szőke. Az *isteni Ilka*, ha nem is egészen olyan már, mint mikor a *Titilla* hadnagy aranyzsinóros dolmányában hódította meg egész Magyarország aranyifjúságát, de ma is sokkal többet ér még sok ünnepektől divánknál. Az örök ifju és örök-bájós *Blaháné* mellett még *Pálmay Ilka* tagja annak a gárdának, mely a magyar szóra, magyar darabokhoz szoktatta a pesti *purger*-t. Fájdalom, aztán ő maga lett hűtelen a magyar szóhoz.

A nemzeti színház ormán gyászlobogót lenget a hűvös őszi szél. *Bercsényi Béla* halt meg. első műintézetünknek egyik oszlopos tagja. A nagyműveltségű színészek közül való volt *Bercsényi*, a kit mint író is előnyösen ismert a közönség. *Gróf Dormándy Kálmán* ja egy időben kedvenc reportoir-darabja volt a nemzeti színháznak, valamint szép sikerrel adták elő a *Váltó*-t is. *Bercsényi* egy időben, mikor a *dusgazdag Krail* Irmát vezette oltárhoz, vissza is vonult a színpadtól, de újra visszatérve, élete végén tagja maradt a nemzeti színháznak.

Bécsből nagy és fontos események híre érkezett: *Menyasszony Erzsébet* főhercegnő, *Rudolf* trónörökös árvája. Az ő házassága is szerelmi házasság lesz, mint annyi más tagjéé az uralkodóházak. Az „*Austria felix* nube” úgy látszik teljesen divatját multa s a főhercegek grófnékat választanak élettársul, viszont a grófok főhercegnőket vezetnek oltárhoz. Hiába, tempora mutantur . . .

Lipót belga király ezalatt Amerikába indul. Nagy érdeklődéssel várják ezt az utazást, mert ez az első eset, hogy a tengerentuli köztársaságot európai koronás fő meglátogatja.

A vidéken a vadászatok évadját élik az urak és egy csomó mánás *Borgo-Brundon* vadászik medvére. *József Agost* főherceg egyike a legkiválóbb és kitartóbb medvevadászoknak. Sokat vadászott *Csorba-tó* környékén is, a mely paradicsom mostanában a magyar állam tulajdonába ment át. Most már csak egy kis reklám kell, és a fürdő, a mely eddig is szép

látogatottságnak örvendett, világhírűvé lesz.

Persze erről nem most, ős évadján kell beszélni, de majd tavasszal. Nem most, a mikor a hivatalos őszt jelentik a gesztenyesütők kemencéi az utcasarkokon. Igaz, hogy még tubarózsa és ibolya illat vegyül a sültgesztenye szagába, de mégis csak ős van már és lecsengettek a városligeti löverseny pályán is. Lombtalanok a körutak fái, a kirakatokban pedig feltűnnek már a legszomorubb ünnepre, a halottak napjára készülők koszorúk. Mindenki a szobába vonul és megjött a teázás évadja. Tea és szivarfüst valami barátságos zugolyban, kellemes társaságban, nem is megvetendő így rideg ős évadján. Arról jutott eszembe, hogy nekem is el kellene menni meginni egy csésze teát, melyre az elmúlt nyáron még Tátra-Lomnitzon hívtak meg. A szivart már megkaptam hozzá, de ezek olyan finomak, olyan óriási nagyok, hogy rá sem mer az ember fia gyujtani, csak úgy gyönyörködik bennük.

Egyebekben jövő héten megnyílik az országgyűlés és lehet írni az új képviselőkről.

EGYESÜLETI ELET.

(*) A Philharmonia Egyesület vasárnap, f. hó 27-én délután 3 órakor a pélgári fiu iskola disztermében közgyűlést tart, melyre ugy a működő, mint pártoló tagokat ez uton hívja meg az elnökség.

(*) A jókedv asztaltársaság holnap, vasárnap este hét órakor értekezletet tart, melyre a tagokat meghívja az elnökség.

(*) Az aradi magyarnyelv-terjesztő, betegsegélyző és temetkezési egyesület, az ipartestület nagytermében folyó év és hó 20-án délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melyre ugy a választmányt, valamint az egyesület minden tagját meghívja az elnökség.

Az ákosfalvi követ ünneplőben.

(Makkai Zsiga készülődik a Hárba.)

Arad, október 19.

A Makkai Zsiga neve széles ez országban ismeretes név s viselője ugy került a hír szárnyaira, hogy a mostani választási küzdelemben mandátumhoz jutott. Eddig azt tette az egyszerű székely ember, hogy becsületes, munkás életet folytatott s józan, egyenes gondolkodásával megnyerte véreinek és polgártársainak bizalmát. Parlamenti munkásságával is nyilván elismerést fog szerezni magának s alkalmat ad majd arra, hogy az ujságok foglalozzanak vele, eddig azonban már is elérte, hogy róla irtak legtöbbet az új képviselők közül.

Eddig a sok cikkhez, közleményhez nem szólt hozzá, de a minap egyik estilap tudósítója Nyárad vidékén összekerült vele s az beszélgetést folytatott vele. Ennek a találkozásnak a leírása így szól:

Makkai Zsigmondot a dicsőség nem hozta ki a sodrából, a nagyuri sor se vetkőztette ki a rendes gunyájából. Az okos tekintetű, nyugodt beszédű, középtermű, zömök székely, most is fehér darócnadrágot hord, szürke dolmányt és keskeny karimájú pörge kalapot. A nyitott dolmány mögül kilátszik házi szövésű, tiszta vászoninge, a nyakán bojtos nyakravaló. Tudja, hogy a megválasztása országos hírűvé tette a nevét, de nyugodtan és minden hiuság nélkül beszél róla. Az a sok mindenféle hazug mende-monda se bántja, amit ráfogtak és amivel a megválasztását mókának, őt magát nevetéses figurának akarták föltüntetni.

— Aki hiszi, csak higgye, aki terjeszti, ám vigasztalódjék vele — mondotta — egy szó se igaz az egészről. Nem kisbíró voltam Backa-

Madarason, hanem bíró. Mindig munkával éltem, de napszámon nem voltam. Van egy kis földem, házam, szekereim, lovam. A megyénél hidak építését vállaltam, a vállalkozásaimat becsülettel teljesítettem, munkámban, keresetemben velem sok szegény ember osztozott. Becsületes embernek ismer mindenki, soha se voltam büntetve, se vád alá helyezve. Képviselő én nem akartam lenni, de akarták, akik megválasztottak, hogy leomssák a szegényt, amiért a multban engedték magukat megvásárolni. Nem volt abban semmi tréfa.

Boldogan mutatta, amire legbüszkébb és amit mindig magánál hord: a Kossuth Ferenc üdvözlő telegrammját. Egy pár nappal a ház megnyitása előtt, szerdán, október 23-án, megy fel Buda estre, mert semmit se akar mulasztani a kötelességéből.

— Nem ebben a gunyában megyek, ami most rajtam van — mondta — de nem is tagadom meg a magam, meg a vérem viseletét. Az ünneplőmet veszem föl, amint hogy illik is annak, aki az országházába megy.

Ebből a komoly, őszinte hangból is kitűnik, hogy Makkai Zsigmond uram megválasztatása semmiképpen sem móka, s jó maga pedig éppenséggel nem figura.

A hitoktató ur, akit rendőr vezet elő.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 19.

A tót nyelvű néppárti Kristán című lapban ez év elején Sándorfi Ede fővárosi hitoktató-lelkész erősen megtámadta Fábian Géza pilisszántói körjegyzőt. Azt írta róla, hogy hivatalos hatalmával visszaélve, terrorizálással és egyéb hivatalos pressziók felhasználásával eltiltja a népet a dicső „Kristán” című lap olvasásától.

Időközben megsejtette Sándorfi Ede hitoktató-lelkész, hogy a sulykot elvetette, s hogy a megrágalmazott körjegyzőnek elégtételt nyújtson, ugyancsak a „Kristán” című lapban, ennek 23-ik számában kijelentette a szerkesztőség nevében, hogy meggyőződtek arról, miszerint nem a pilisszántói körjegyző Fábian Géza az, aki a dicső „Kristán” lap olvasását eltiltja a néptől, hanem egy másik körjegyző. — Fábiantól azonban megrágalmazásáért nem tartotta szükségesnek bocsánatot kérni, mindössze annyit jegyzett meg rectificáló közleményének végén:

— Örülünk rajta, hogy ez a körjegyző nem Fábian Géza volt!

A megrágalmazott körjegyző nem elégedett meg ezzel a sovány elégtétellel s rágalmazás vétsége miatt sajtópórt indított a közleményt író róm. kath. hitoktató-lelkész ellen, a kit a törvényszék rágalmazás vétségeért vád alá is helyezett. Tekintettel azon körülményre, hogy köztisztviselő megrágalmazásáról van szó, a törvényszék az ügy eibirálását az esküdtszék elé utalta.

Mára volt kitűzve ezen ügyben az esküdtszék tárgyalás a budapesti büntető törvényszéknél. A tárgyaláson azonban, — amelyen Zsitvay Leo elnökölt — sem a vádlott Sándorfi Ede hitoktató-lelkész, sem védője, sem pedig a sértett jegyző nem jelent meg.

Egy órai várakozás után Zsitvay elnök délelőtt 10 órakor megnyitotta a tárgyalást s nyomban konstataulta, hogy sem a vádlott, sem a sértett nem jelent meg. A közvádat képviselő Magyar István dr. kir. ügyész erre azt az indítványt tette, hogy a sajtóbírósság állítsa elő a rendőrség segélyével a tárgyalásra a vádlottat.

A sajtóbírósság ezt az indítványt elfogadta, mire az elnök nyomban intézkedett az előállítás iránt, s addig is, amíg ez megtörténik, a tárgyalást felfüggesztette.

Déli 12 órakor jelent meg a főkapitányság kiküldött detektívje a sajtóbírósság előtt s jelentette, hogy Sándorfi Emilt sem lakásán, sem pedig a Szent-István nyomdában, ahol az irodája van, nem találta. Az azonban tény, hogy Sándorfi nem beteg s hogy a fővárosban tartózkodik.

A sajtóbírósság ezután Magyar István dr. ügyész indítványára elrendelte Sándorfinak a legközelebbi esküdtszék tárgyalásra leendő rendőri elővezetését.

MULATSÁGOK.

A védegyelet mulatsága.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 19.

A hozzáfűzött várakozásnak teljesen megfelelt az aradi munkások védegyeletének ma esti mulatsága, melyet elejétől végig érdekes műsor, aztán pompás táncmulatság tett teljes egészévé. A munkások, sőt a társadalom más osztályai előtt, a kik képviselőkkel fejezték ki e fiatal, de erőteljes és munkaképességtől duzzadó egyesület iránt érzett meleg rekonszenzűket, ez az estély sok ideig kellemes visszaemlékezés tárgya marad, s nekünk, a kiknek a közvéleményt az igazságnak megfelelően informálni képezi legszentebb kötelességünket, ki kell jelentenünk, hogy az estélyen szerzett tapasztalatunk alapján ezt az egyesületet nemcsak a társadalom, hanem Aradvárosa, sőt a kormány leghathatósabb támogatására érdemesnek tartjuk.

Manapság ritkaság számba megy még jobb időkben is, hogy a munkás a közművelődés előmozdítására anyagi áldozatot hozzon. Ma, mikor a korcsmák büzhödt légkörében találjuk föl a munkás otthonát, s a család fészke a nyomor elrettentő képét tárja elénk: szinte lelket emelő körülménynek látjuk, hogy a nehéz kereseti viszonyok mellett akadt olyan négyeszd munkás, a ki ki akar költözködni a korcsmákból és olvasó-termet, könyvtárt akar alapítani, hogy itóka helyett hasznos könyvek, hírlapok által nemesítse és finomítsa lelkét. Valóban, a védegyelet missziója nemes, támogatásra érdemes és szinte sajnáljuk, hogy korábban nem üdvözölhettük Arad falai között.

Munkás asszonyok és leányok szép koszorujára már a kora esti órákban megtöltötte az aradi waggonyár értermét és a gyári munkások mindegyike segítette a buzgó rendező bizottságnak, hogy minden a legpéldásabb rendben folyjon le. Ugy 9 óra felé Szilágyi Gyula karnagy vezetése alatt a gyári daloskór a föle megszokott precizitással adta elő Lányi „Suhog a szél” című dalát, a mit lelkes tapsal jutalmazott a közönség. Majd Kovács J. István szavalta Petőfinék „Ivás közben” cz. költeményét.

A nyomában felhangzó taps után Szikora Zoltán fővárosi hírlapíró lépett a pódiumra, hogy megtartsa előadását. A fiatal, rokonszenves előadót nagy érdeklődéssel fogadták, mert Szikora már eddig tartott előadásaival teljesen a maga részére hangolta az aradi munkások színe-javát. Mai előadásával pedig határozottan nagy sikert aratott. Már az előadás tárgya is érdekes: fölhívás volt a magyar-munkás-osztályhoz, hogy ne állítsa házi oltára fölé oltárképnek a külföldi nemzetgazdasági írók neveit és képeit, mert a mit azok néhány évtized előtt kezdtek hirdetni: az egyenlőséget, szabadságot, testvériséget, azt magyar fejedelmek és főurak egy évezred és több évszázad előtt már tettel is megvalósították. Ha elveszne az, a mit a magyar nemzeti fejedelmek és főurak alkottak, azok visszaszerzésére hívjuk az ő szellemüket, de sohasem idegen írókat, a kik csak üres bálványok. A magyar munkás lakásában, az édes apa-anya meséiben állandó tárgy legyen a honfoglaló Arpad, Szt.-László és Mátyás király, Bethlen Gábor, Rákóczy Ferenc és Kossuth Lajos, a kik vagyonukkal, életükkel és boldogságukkal áldoztak a magyar nemzet

minden tagját illető szabadságért, egyenlőségért. Az előadás, melyet Szikora szónoki hűvel és lendülettel adott elő, óriási hatást tett s az előadót zajos éljenzéssel és tapsolással nonorálták.

Both Sándor Pókainét szavaltta igen ügyesen, s utána a gyári dalkör kurucdalokkal zárta be a szép műsort. A daloskört külön meg kell dicsérnünk. Szépen énekel és szinte természetesen tartjuk, hogy Kassán díjat nyert. A gyönyörű összenéklés első sorban a buzgó karnagy, *Szilágyi* Gyula érdeme.

Ezután *Erdélyi* Antal tüzes csárdásai mellett a fiatalság tánca perdült, melyet ifj. *Kunbert* Mátvás rendezett.

A jelen voltak közül feljegyeztük a következőket:

Asszonyok: Kunnerth Mátvásné, Bérczi Jánosné, Rigó Lajosné, özv. Kulcsár Józsefné, Rác Piuszné, Papp Istvánné, Pipponweiler Józsefné, Stumper N.-né, Kóvágo Istvánné, Gróza Illésné, Szabó Gusztávné, Szenész Györgyné, Biz Jánosné, Fehér Józsefné, Ujvari Lajosné, Tóth Károlyné, Violányi Jánosné, Janecka Jánosné, Huj Jánosné, Telek Mártonné, Bokor Istvánné, Földi Sándorné, Reichmanné, Nagy Imréné, Klekner Istvánné, Brinzai Gáborné, Bíró Istvánné, Rác Gézané, Szelenin Antalné, Goron Györgyné, Nagy Dánielné, Stef Jánosné, Elek Istvánné, Endrei Györgyné, Lazareszk Beláné, Tóth Lászlóné, Heidrich Jánosné stb.

Leányok: Jancsek növ., Varga Lujza, Kunnerth Ilonka, Duk Ilonka, Bokor Ilonka, Reumann Rozika, Kovacs Mariska, Klekner Matild, Brinzai Emilia, Ekes Hermina, Biz Mariska, Goron növ., Fehér Ilonka, Elek Kornél, Czeti Karolin, Janecka Róza, Batori Anna, Kulcsár Juliska, Pap növ. Román Juliska, Borsi Juliska, és Boros Rozika stb.

A sikerült ünnepély rendezése körül nagy érdemei vannak *Tumó* Lajos elnöknek, *Szenészi* Györgynek, *Géhl* Károlynak, *Wittenberger* Arminnak és *Tóth* Károlynak.

A soproni bankbukás.

(Három millió korona hiány.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 19.

A soproni építő- és földhitelbank bukása messze vidéken óriási konsternációt okoz. Eddig három millió korona hiányt konstataáltak s konstataáltak azt a szomorú tényt, hogy a betétek nagy része elveszett. Az igazgatósági tagok összes vagyonára biztosítási végrehajtást kértek. Vagyonos, jó módú emberek voltak ezek az urak, most valamennyi földönfutó szegény lesz.

A mennyire az eddig érkezett hírek hatása alatt következtetni lehet, a soproni bankbukás egészen hasonló jellegű azokhoz a bank-krachokhoz, mint amilyenek legutóbb Németországban estek meg. Ez a közös vonás, mely abból áll, hogy a bankhoz közelálló egy embernek a bukása okozta a katasztrófát, nagyon szomorú perspektívát nyújt a közel jövőre nézve, mert nagyobb veszedelmet el sem képzelhetnénk, mint azt, hogy intézeteinknél is, úgy mint a németeknél, rendszernek bizonyuljon az egy ember jó vagy rossz sorsával való kapcsolat.

Akármi történt is a dolog, annyi bizonyos, hogy a főhiba a vezetés ellenőrzésének fogyatékoságában rejlik, mert különben sohasem történhetné meg az, bármilyen szerencsétlen kimenetelűek legyenek is a folyó üzletek, hogy ily hirtelen és ily nagy pusztítással álljon be a katasztrófa.

A bank bukásáról újabban a következő részleteket jelentik:

Sopron, október 19.

Tegnap reggel *Wrchowsky* Gyula pénztáros megjelent *Friedrich* Ágostnál, a bank alelnökénél kinek kijelentette, hogy a bank nagyarányú fizetési kötelezettségeinek a teljesítésére egy fillérrel sem rendelkeznek, sőt a banknak a

letétei sincsenek rendben. Együttal bemutatta az alelnöknek *Schladerer* Alfréd vezérigazgató nevének hozzá intézett levelét, melyben arról értesíti a pénztárnokot, hogy férje csütörtök reggel óta eltűnt. A bizonytalanság, írja *Schladerer*né, rettenetes és az adott viszonyok között azt reméli, hogy férje már halott. Kéri, bocsásson meg a férjének, aki őt is a romlásba vitte.

Friedrich Ágost alelnök rögtön a bank ügyészéhez, *Kania* József dr.-hoz sietett, kivel együttesen konstataáltak, hogy a bank pénztárában sem pénz, sem pedig értékpapír nincsen. Mindketten rögtön a törvényszékhez mentek, hol az intézet ellen csődöt kértek, majd pedig az ügyészségnél sikkasztás miatt bűnügyi jelentést tettek. Azonnal a csődnyitást után elrendelték a bank értékeinek a leltározását, mely még mindeddig tart.

Az eset elképzelhető nagy ijedelmet okozott a városban. A soproni építő és földhitelbank kiváló szerepet játszott úgy Sopron, mint az egész környék közgazdasági életében. Az egész katasztrófa *Schladerer* Alfréd vezérigazgató bűnös üzemleire vezethető vissza, ki már több mint tíz év óta hamisítja az intézet mérlegét. *Schladerer* ennyi ideje áll az intézet élén. A hetvenes években került Hessen-Kasselből Magyarországra, hol mindjárt Sopronban telepedett meg. Itt hamarosan a germanizátorok élére került, akiknek bizalma emelte őt jövedelmező és tekintélyes állásába.

Annak dacára, hogy egy szót sem tudott magyarul, igen élénk szerepet játszott nemcsak Sopron társaséletében, hanem a város ügyei nek intézésében is. Most a bank igazgatósági tagjai, kik vakon bíztak *Schladerer*ben, kénytelenek lesznek eme bizalmukat csengő ércre felváltani, mert első sorban őket illeti a felelőség. A kárt, minthogy nemcsak a készpénzbetéteket vette föl, hanem a bank által őrzés végett átvett letéteket is megdézsmálta, több millió koronára becsülik. Ennek az összegnek a visszatérítése esetén a bank dugszdag igazgatótanácsosai is koldusbotra fognak jutni.

A királyi törvényszék délelőtt ült össze és eme ülésén elrendelte a bank ellen a csődöt. Kinevezte csődtömeggondnokká: *Winkler* Adolf dr. ügyvédet, csődtömeggondnok-helyettesé: *Östör* József dr. ügyvédet, csődbiztossá pedig *Pepp* Gusztáv bírót. A királyi ügyészség nyomban megindította a bűnügyi nyomozást és elrendelte *Schladerer* Alfréd letartóztatását, kinek hollétérol senki sem tud fölvilágosítást adni. Utoljára csütörtökön este a vasutállomáson látták; valószínűleg Bécsnek vette útját.

A banknál folyó sikkasztásokról és bűnös üzemlekről *Wrchowsky* Gyula pénztárnoknak és *Prohászka* Arthur könyvelőnek tudomása volt, ezek azonban nem merték igazgatójuk ellen fellépni. Az igazgatósági tagoknak halvány sejtelmük sem volt a vezérigazgató hűtlen kezeléséről.

Fischer Imre kir. ügyész és *Eld* Ferenc vizsgálóbíró délután megjelentek a bank helyiségében és szakértőkkel megvizsgáltatták a bank könyveit. Bár pontos adatok még hiányzanak, mégis több millióra teszik az elsikkasztott összeg nagyságát. Este a rendőrkapitány sürgönyözött az összes nagyobb városokba és a kikötővárosokba, hogy *Schladerer* esetleges szökését megakadályozza.

A városban leirhatatlan az izgatottság. A bank bezárt épülete előtt ezrével csoportosulnak az emberek és úgy tárgyalják, képzelhető izgalommal a mai nap eseményeit. A bizalom oly rendithetetlen volt *Schladerer*ben, hogy néhányan még a legutolsó napokban reá bízták egész vagyonuk kezelését.

Az óriási összegek hovaforításáról nem tudnak bizonyosat. Némelyek szerint a nagy összeg tőzsdeveszteségek fedezésére kellett. Különben *Schladerer* igen nagy lábon élt. Nagy háztartást vitt, a mely messze felülmulta fizetésbeli jövedelmét. A városban azt hitték, hogy nagy magánvagyonra van, melyből bőven telik a pazar költsékezésre.

Az intézetet 1872-ben alapították. A bank 480.000 koronás alaptőkével, 301.557 koronás tartaléktőkével és 38.128 koronás nyugdíjalapot mutatott ki. 1893-tól 1900-ig évről-évre tíz százalékos osztalékot fizetett.

A bank igazgatóságának a következők voltak a tagjai: Elnök: *Russ* J. B., alelnök: *Friedrich* Ágost; vezérigazgató: *Schladerer* Alfréd; ügyész: *Kania* József dr.; igazgatósági tagok: *Gebhardt* József, *Mechle* József, *Thirring* Nándor, *Schneider* Márton, *Zettl* Gusztáv. A felügyelő-bizottságban *Felkl* József, *Prückler* Ignác és *Kretschy* Sándor dr. foglaltak helyet.

Sopron, október 19.

Sopronban az izgatottság egyre fokozódik. Az intézet bukása teljesen megrendítette a helyi piacot. Kitűnt, hogy az intézet könyveit éveken át hamisították, hamis mérleget készítettek s olyan osztalékot fizettek, a mi nem felelt meg az intézet jövedelmének. Négyezer korona értékű olyan pénztárjegyet bocsátottak ki, a melynek alapja egyáltalán nem volt.

Ma pedig három millió korona hiányt konstataáltak. A betétek nagy része elveszett.

Winkler Adolf dr., a csődtömeg gondnoka, a délután folyamán három millió egyszáznegyvenezer korona értékű biztosítási végrehajtást és bűnügyi zárlatot kért az igazgatósági tagok összes vagyonára. Az igazgatóság tagjai elvesztették vagyonuk legnagyobb részét.

A törvényszék a kir. ügyész indítványára *Schladerer* Alfréd, az eltűnt vezérigazgató ellen kiadta az elfogatási parancsot, *Prohászka* Arthur könyvelőt és *Wrchowsky* Gyula főpénztárost pedig rendőri felügyelet alá helyezték.

A bukás hírére igen sokan a vidékről, kik a soproni pénztáraknál tételt bírtak, ma Sopronba siettek s valósággal megostromolták a takarékpénztárakat. Az egyletek, intézetek, sőt a magán-cégek közül is a legtöbben leltároznak. Újabb csődök várhatók. A károsultak száma folyton növekszik.

Sopron, október 19.

Wrchowsky Gyula főpénztárost és *Prohászka* Antal könyvelőt ma este letartóztatták.

A soproni bukás által a következő bécsi pénztárak vannak közölről érdekelve: Wiener Bank, Länderbank, Zwnostenka Bank s *Weisz* Adolf bécsi bankháza.

SPORT.

+ **Maione** vivó-iskolája. Az aradi olasz vívómester egyre nagyobb népszerűsége tesz szert. Tanítványai napról-napra szaporodnak s így egyre nőnek Aradon annak az iskolának is a hívei, amely a vivás terén aránylag rövid idő alatt olyan nagy haladást tett. Az olasz-iskola ez, amely ma már legyőzte valamennyi régi módszert. *Maione* tanítványai között igen sok serdülő ifju van, akiknek fejlődésére a vivásnál egészségesebb módszert elképzelni sem lehet. Ez a sport az, amely egyaránt fejleszti a testerőt, a szellemet, férfias bátorságot kölcsönözve ennek. *Maione* Eötvös-utcai vivó-teremben egynehány üres tanórara még elfogad

jelentkezéseket, úgy társaságok, mint egyes személyektől.

+ Az Aradi Athletikai Club rendes évi közgyűlését *e hó 29-én*, kedden délután 6 órakor tartja meg a *Millennium*-vendéglő külön termében. A közgyűlés napirendjére a választmány és a számvizsgálók jelentései, a tisztikar megválasztása, és az esetleges indítványok tárgyalása van kitűzve. A közgyűlésre a Club összes tagjait meghívja *Tedeschi* Viktor elnök.

+ Az aradi kerékpár klub vasárnap délután *Paulisra* rendez kirándulást. Indulás fél 2 órakor a városligettől.

Kikosarazott kérők.

(A főhercegnő szerelmi regénye.)

— Az Aradi Közlöny tudóstóljától. —

Arad, október 19

Minden szerelemnek megvan a maga regénye, s aki csak nagyjában, felületesen nézi ezeket a regényeket, mondhatja róluk, hogy valamennyi egyforma. Mert mindegyiknek megvan a maga külön árnyalása vagy külön színezése s a szerelmesek oly egyformának látszó küzdelmei beh mások mindenkinél, akár boldogság lesz a jutalom érte, akár keserves csalódás sirjába dőlnek.

Erzsébet főhercegnő szerelmének is megvan a maga regénye, s a küzdelmek, melyeket neki kellett megvívnia, bizony nem kicsinyelni valók. Egy világ hagyománya s ami még ennél is több, egy elsőrangú udvar etikettje volt az a sziklahegy, melyen *Ámor* gyöngye nyílnak keresztül kellett furakodnia.

Másfél éves a történet mindössze, másfél évvel ezelőtt látta meg a kis főhercegnő először a délcég ulánust, mostani jegyesét. Nagy idő ez a szerelmesek életében. Hány erős nagy szerelmet örül porrá az időnek ugynevezett vasfoga. S mikor a közönséges emberfiának szerelmét is annyi akadály, annyi félreértés támasztása és — ami a legtöbb — annyi prózai érdek tudja megölni, el lehet képzelni, hogy ilyen esetben milderre hatványozottan megvan az alkalom. De *Erzsébet* főhercegnő megállotta a hűség próbáját, s nem pártolt el attól, akit szíve első látásra mélyébe zárt. Pedig a kérők ugyancsak nem kerülték el a bécsi udvart s amint jelentkeztek, a kis főhercegnőre nagy feladat várt, mert nem lehetett minden megokolás nélkül fejedelmi rangú ifjakat visszautasítani, hanem színt kellett vallani.

Mai lapunkban megemlékeztünk már arról hány kérőt és kiket kosarazott ki az ifjú főhercegnő. Most arról kaptunk részleteket, mikép szövődött meg az érdekes szerelmi regény. Ezt így mondja el a tudósítás:

Ulrik württembergi herceg volt az első a kérők között, ki tavaly jelentkezett. A kis főhercegnő pedig kereken visszautasította a herceget, de ekkor még okát nem adta vonakodásának. A tulajdonképpeni ok nem minden regényesség nélkül derült ki. Kérő gyanánt jelentkezett ugyanis *Don Jaime*, bourboni herceg, *Don Carlos* fia. Kosarat kapott ez is. De ez már szöveget ütött a környezet fejébe s a világhossz csak akkor derült ki, mikor egy nap csak *Coudenhove* grófnő, a főhercegnő asszony kamarai előljárója előállott egy levéllel, melyet *Erzsébet* főhercegnő irt — *Windisch-Graetz* Ottó hercegnek.

Ennek a levélnek története van. Mikor a főhercegnő látta, hogy a bourbon herceg visszautasításának következtetéseivel kellemetlenekké is alakulhatnak, gyors elhatározással úgy döntött, hogy most már maga veszi kezébe szerelme sorsának intézését. Fogta tehát magát és *sajátkezűen levelet irt* szerelmének, *Windisch-Graetz* hercegnek. Levelében arra kérte a főhadnagyot, hogy ejtse módját, hogy személye-

sen beszélhessen vele. El lehet képzelni a herceg dilemmáját. A monarkia legkiválóbb lánya szerelmének tudatában nagy harcot vivhatott benne a szerelme és a férfiúi becsület. A korrektsége pedig megállotta a próbát. A tisztelete *Erzsébet* főhercegnő iránt vetekedett még szerelmével is és a herceg a levelet átadta *Coudenhove* grófnőnek.

Ami ezután következett, arról a be nem avatottaknak csak a fantázia adhat felvilágosítást. De könyhullatás és szemrehányás volt bőven. Jellemző, hogy a főhercegnő nem értette félre szerelme korrektt eljárását, és becsülése ezért csak növekedett iránta. Persze *Windisch-Graetz* hercegnek legfelső parancsra el kellett hagyni a bécsi helyőrséget. A kis *Willachba* helyezték át. A szerelmeseknek bizonyára ez volt legkeservebb időszakuk, míg aztán tavaly *Gmundenben* *Erzsébet* főhercegnőnek szívhezszóló kérésével sikerült megragadnia királyunk jóságos lelkét, ki elhatározásával ime megpecsételte a szerelmesek boldogságát.

Udvari körökben beszélnek, — mint már említettük, — hogy a főhercegnő szerelmének legnagyobb pártfogója a tulajdon édesanyja, *Lónyay* *Stefánia* grófnő volt. Idézik is, hogy a főhercegnőt így biztatta édesanyja:

— Tarts ki hiven, leányom! Én tudom, mit jelent az, ha a leányt férjhez adják és ha a leány férjhez megy. Te ne tégy úgy, amint én tettem volt. Légy boldog a magad kívánsága szerint.

A kis főhercegnő ime kívánsága szerint cselekedhetik s minden érző szív óhajtja is, hogy legyen boldoggá, nemcsak azért, mert főhercegleány, hanem azért, mert szerelmes leány.

Szilágyi Dezső emlékezete.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 19.

Szilágyi Dezsőben a református egyház erőssége dőlt ki. Mint a dunamelléki egyházkerület főgondnoka, tetterejével, bölcs szavával és buzgóságával javára és dicsőségére volt az ő egyházának.

Most, hogy a dunamelléki egyházkerület közgyűlését tartja, ennek keretében ma délután gyásznaposság volt a Calvin-téri református templomban *Szilágyi Dezső* emlékezete. A templom bejáratát és szöszékét fekete draperiákkal vonták be.

Az első padosorokban politikai életünk ki-tünőségei foglaltak helyet. Ott voltak: *Darányi* *Ignác*, *Hegedűs* *Sándor*, *Plósz* *Sándor* és *Wlassics* *Gyula* miniszterek, *Wekerle* *Sándor*, a közgazdasági bíróság elnöke, *Tisza* *Kálmán* egyetemes főgondnok, *Berzeviczy* *Albert* orsz. képviselő, *Zsilinszky* *Mihály* államtitkár, *Bedő* *Albert* és *Miklós* *Ödön* nyug. államtitkárok, *Vécsey* *Tamás* az egyetem rektora, *Ilosvay* *Lajos* műegyetemi rektor, *Concha* *Győző* jogkari dékán, *Szász* *Károly* és *Kiss* *Aron* püspökök, *Szabó* *Albert* kuriai tanácselnök, *Seily* *Kálmán* az akadémia főtitkára, *Seilassy* *Aladár* és *Szalay* *Imre* min. tanácsosok, *Hógyes* *Endre* egyetemi tanár, *Szóts* *Pál* orsz. képviselő stb. *Szilágyi Dezső* családja részéről megjelentek: *Csathó* *Ferenc* kuriai tanácselnök és *Lukács* *Sándor* pénzügyi tanácsos.

A gyásznap a kórus énekével kezdődött. Azután *Baksay* *Sándor* esperes, a kitűnő író lépett a szószékre, s gyönyörű imát mondott az elköltözöttért.

Az emlékebeszédet *Seilady* *Aron* tartotta. A szentírásnak egy idézetével (Elvették a mi erősségünket . . .) kapcsolatosan rövid, de találó szavakban, szép hasonlatokkal ékesítve,

jellemezte *Szilágyi Dezső* pályafutását. Erintette azokat a nagy reformalkotásokat, amelyek *Szilágyi Dezső* nevéhez fűződnek s azután áttért arra a nagy veszteségre, mely a református egyházat sújtotta az ő halálával.

— Ha ő volt — ugymond — a mi egyházunk *Mózese*, [adj nekünk mindenható Isten, egy *Józsua*t, aki az ő szellemében, az ő erejével és az ő bölcsességével vezesse árván maradt egyházunk ügyeit.

Emlékebeszédét az elhalt lelki üdvösségeért és az egyházért mondott szép fohászszal fejezte be.

A kórus énekével ért véget a gyásznap.

TANUGY.

Kereskedelmi szaktanfolyam.

— Ingyenes szakoktató. —

Arad, október 19.

Az *Aradi Kereskedők Köre*, a mint megirtuk, a bekövetkező téli hónapokban szaktanfolyamot rendez a kereskedelmi levelezésből és a könyviteltanból. A dicséretes eszmét ezuttal még azzal tette nagyobb jelentőségűvé a kör, hogy tiz, esetleg még több szegénysorsu kereskedelmi alkalmazottnak egész díjtalanul teszi lehetővé a nagy gyakorlati értékű tanfolyam hallgatását. A tanfolyam ügyében a kör a következő felhívást teszi közzé:

Az *Aradi Kereskedők Köre* november, december, január és február hónapokban esti szaktanfolyamot rendez a kereskedelmi levelezés és a könyviteltan elsajátítására. A tanfolyam november 10-én kezdődik, s a karácsonyi megújévi szünidő leszámításával három hónapig tart. A tanfolyamon a kereskedelmi levelezést dr. *Somogyi Gyula* felső kereskedelmi iskolai tanár, a könyviteltant *Zádor Bertalan*, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság aradi vezérügynökségének titkára fogja előadni, az előbbi heti egy, az utóbbi heti két órában.

A tanfolyam díja egy-egy óra hat korona, vizsgálati díj két korona, összesen tehát az egész tanfolyamra husz korona, a mely havonként is fizethető. A tanfolyamra jelentkezhetni e hó végéig a kör titkári hivatalában, naponta, továbbá *Hegyi Albert*, *Wechsler József*, *Keppich Zsigmond* és *Kálmán József* uraknál. A tanfolyamra első sorban csakis a kör tagjai vétetnek föl; csakis a mennyiben ezek netalán nem jelentkeznek elég számban, vehet föl a kör választmánya nem tagokat.

Az *Aradi Kereskedők Köre* egyben pályázatot hirdet az aradi *Lloyd-társulat* által alapított két, az aradi és aradmegyei kis és közép kereskedők társulata egy, a kör választmányának két, *Funkelstein József*, *Hegyi Albert*, *Wechsler József* és *Schwarz Manó* urak egy-egy, és a még várható három-négy ingyenes helyre. A kik a levelezési és könyviteli tanfolyamot díjtalanul hallgatni óhajtják, igazolniuk kell főnökeik bizonyítványával, hogy a tanfolyam díját nincs módjukban viselni. A pályázatnál azok, a kiknek valamely iskolai képzettségük van, s a kik a tanonc-iskolában jó előmenetelt tanúsítottak, előnyben részesülnek. Az ingyenes helyre csakis kereskedelmi alkalmazottak, s itt is első sorban a kör tagjai, vétetnek föl. Az ingyenes helyekre a pályázatok e hó 30-áig, a kör titkári hivatalánál nyújtan-dók be.

A tanfolyam helyisége valószínűleg az aradvárosi felső kereskedelmi iskola valamelyik tanterme lesz.

Az *Aradi Kereskedők Köre* újból felhívja az aradi kereskedelmi alkalmazottak figyelmét a tanfolyamra, a melyen szakképzettségüket kibővítve, egész jövőjükre kiható ismereteket, gyakorlatot sajátítanak el, és a pályájukon való előhaladást nagy sokban biztosíthatják maguknak. Reméljük, hogy ebben saját érdeküket fölismerve, nagy számban jelentkeznek a tanfolyam hallgatóiul. *Tedeschi* *Viktor* az *Aradi Kereskedők Köre* elnöke, *Hegyi Albert*, az *Aradi Kereskedők Köre* közmivelődési osztályának igazgatója.

(-) **Párhuzamos osztályok.** Az a nagy zsufoltság, mely az idén uralkodik iskolánkban, az iskolaszék intézkedése folytán némileg megszűnik. Új osztályok lesznek az *ujtelepi* leányiskolánál, az *Erzsébet külvárosi* leány és a *Kossuth-utcai* fiú iskolának első osztályai párhuzamosítása folytán. Az iskolaszék már megőrizte az új tanerőket. A Kossuth-utcai fiúiskola I. osztály vezetésével *Pataky Sándort*, az ujtelepi elemi leányiskola I. osztály vezetésével *Kosztolányi Margit*, az Erzsébet külvárosi leányiskola I. osztályának vezetésével *Masztig Ilona* lett megbízva.

Öngyilkosság

kilenc késszurással.

(Egy idegbeteg uriaszony vérengzése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 19.

Bodnár Gábor volt radnai községi jegyző özvegye ma délelőtt borzasztó módon akart véget vetni életének. A hatvanéves uriaszony Magyar-utcai lakásán *egy zsebkéssel négy helyen felvágta az ereit* s azután ugyanavval a késsel *ötször a mellébe szurt.*

Ozv. Bodnár Gáborné, született *Schauer Annának* Aradon kiterjedt és előkelő rokonsága van, öngyilkosságának híre ennél fogva közbeszéd tárgyát képezte ma a városban. Az öngyilkos uriaszonyt jótékony adományai révén is ismerték Aradon; nem mult el esztendő, hogy *Bodnárné* a hírlapírók szövetségét 100 forintos adományaival fel ne kereste volna.

A szerencsétlen véget ért urnőn régebb idő óta az idegbetegség tünetei mutatkoztak. Éppen azért állandóan orvosi kezelés alatt állott, baján azonban nem tudtak segíteni: öngyilkosságát is *pillanatnyi elmezavarban követte el*. Egész uton, míg lakásáról a kórházba vitték, dühöngött s tépte magáról a kötelékeket.

Idegbaja állítólag férjének halála óta tart, akivel igen szeretetteljes viszonyban éltek. *Bodnárné* azóta minden évben elhalt urának születés- és névnapján kimegy a temetőbe, kiviszi az ura pipáját, megtömi dohánynyal, meggyújtja s leteszi a sírhoz ilyen szavak kíséretében:

— Nesze Gáborkám, legalább a nevednapján pipáljál . . .

Egy pár hét óta *Bodnárné* betegsége rosszabbra fordult, kezelő orvosa már a kórházba akarta szállíttatni. Ma délben csakugyan beszállították *Bodnárnét*, csak hogy félholtan, kilenc súlyos sebbel a testén.

Az öngyilkosságot délelőtt fél 12 óra körül követte el. Családjá eltávozott hazuról s ő ez alatt egy zsebkést vett elő, avval előbb a *bal*, azután a *jobb karján vágta fel négy helyen az ereket* s végül a késsel *ötször a bal mellébe szurt.* Mikor a cseléd hazajött, urnőjét a belső szobában a *földön hanyatt fekve, valóságos vértócsában* találta. Az esetről haladéktalanul értesítették a rendőrséget, ahonnan *Leitner Ernő* dr. orvos kíséretében *Berecz Ferenc* rendőrhadnagy ment el a Magyar-utca 8-ik számú ház udvari lakásába.

Az öngyilkos asszony még akkor is a földön feküdt és eszméletlenül volt. Tátongó sebeitől óriási mennyiségű vér folyt, nemcsak a szoba padlója, hanem a konyha kövezete, fala, a kilincsek és a belső szoba butorai is *vérrel voltak összefecskendezve.* Ebből azt következtetik, hogy *Bodnárné* az öngyilkosság elkövetése után még járkált a szobában.

Leitner Ernő dr. csak asszisztenciával tudta a sebeket bekötözni. Egyre azt hangoztatta a szerencsétlen asszony, hogy megunt a életét, meg akar halni és kérte, hogy ne vigyék a kórházba.

— Angyali jó doktor ur, — mondta, — ne bántson, engedjen meghalni . . .

A legnagyobb ellenállást akkor fejtette ki *Bodnárné*, mikor kocsira tették, hogy azon a kórházba szállítsák. Ekkor valóságos dühöngés vett rajta erőt. Letépte a kötelékeket s szakgatta a sebeit.

Sérülései olyan súlyosak, hogy életben maradása nem valószínű. Sebei — úgy mondják — borzasztóak. Az életlen késsel valósággal nyiszálta a húst s azután még kezeivel is tépte, szakította.

Cselédből mágnáshölgy.

(Egy szélhámos nő viselt dolgai.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 19.

A troppai rendőrség tegnap egy hölgyet, ki magát nemes *Schönfeld-Gersthof* kisasszonynak nevezte, elfogott és vizsgálati fogságba helyezte. *Schönfeld* kisasszony valódi neve *Schmidt Gertrud* berlini illetőségű — *szobaleány*, a ki a bécsi tartományi fogházból kilenc havi börtön büntetés leülése után csak a napokban szabadult ki s már egy csomó szélhámoskodást követett el.

Bécsből Troppauba toloncolták, itt rögtön elegáns ruhákat szerzett és sétálni ment. Feltűnő szép alakjával rövidesen magára vonta az utcán járó-kelők érdeklődését. Végre névrokonának *Schmidt Jánosnak* ékszerész boltja előtt állott meg, a hol egy csomó ékszer nagyon megtetszett neki.

Bement az üzletbe, ki is választott magának órát, gyűrűt, karperecet s felkérte a tulajdonost hozná al azokat szállodai lakására, a hol édesanyja várja őt.

Az ékszerész gyanútlanul elment a szállodába. Itt a leány azzal a hírrel fogadta, hogy az anyja kikocsikázott, de rövid idő múlva vissza érkezik.

Negyed óra múlva a leány kiment s jelentette az ékszerésznek, hogy anyja megérkezett és a szomszéd szobában átöltözködik, nem akarja azonban őt sokáig várakoztatni, kéri tehát, adja oda az ékszereket, hogy azokat anyjának megmutathassa. Az ékszerész gyanútlanul átadta az ékszereket, de midőn a leány egy fél óra múlva sem jött vissza, átment a másik szobába, a melyet üresen talált.

Nemes *Schönfeld* kisasszony pedig egyenesen egy zálogházba ment az ékszerekkel s ott azokat becsapta, majd kocsiba ült s különböző bevásárlásokat eszközölt.

Az ékszerész rögtön a rendőrséghez futott, a hol bejelentette az esetet.

A személycírás alapján a rendőrség rögtön tudta, hogy ki az a nemes kisasszony s a detektíveket szétküldte a leány tartózkodási helyének kikutatására.

Egyik detektív estefelé éppen a pályaudvar előtt szemlélődött, a midőn *Schönfeld* kisasszony egy fiakerben megérkezett. Rögtön letartóztatta a szélhámos nőt és bekísérte. A pályaudvar előtt az elegáns hölgy latartóztatása természetesen nagy feltűnést keltett.

A szélhámos *Schmidt Gertrud* husz éves, s legutóbb Bécsben buffet-hölgy volt. Itt több csalást követett el.

Wittmann divatkereskedőtől 264 korona áru divatcikket csalt ki hasonló módon, mint Troppaiban az ékszereket. *Lange Frida* színésznő néven *Pleiner* ékszerészt csapta be több száz korona erejéig. *Herz Helena* fodrásznőtől ruhákat kért kölcsön, azon a cimen, hogy az övéi még nem érkeztek meg. Ezen tárgyakkal azután megszökött. Most azonban nem egyhamar fog szabadlábra kerülni.

HIREK.

Nyolcvan milliós magyar kikötő.

— Az állam beruházási munkálatai. —

Arad, október 19.

A félhivatalos *Magyar Nemzet*-nek holnap Aradra érkező száma épen olyan kellemes, mint nagyérdemű hírrel lepi meg az iparos-világot. A magyar államnak fix programját közli azon beruházási munkálatokra nézve, melyekkel a kormány a magyar iparosvállalatok üzemének redukálását, vagy korlátozását akarja megszüntetni.

A pénzügyminiszterium a beruházási munkálatok programját már véglegesen megállapította. E programnak két legnevezetebb részét képezi a Budapesten építendő *nyolcvan milliós kikötő* és egy vízi út, amely közvetlen összeköttetésbe hozza a magyar fővárost Károlyvároson keresztül Fiuméval.

A budapesti nagy kereskedelmi és ipari kikötőt a Csepel-szigeten építik fel, ellátják dockokkal és elevátorokkal. Az építési költségeket a miniszteriumban tartott konferencián nyolcvan millió koronára irányoztak elő. Az óriási összeget több évre felosztva részletekben helyezik el a budget kiadási rovatában.

A másik terv épen ilyen nagyszabású és hatásában talán még fontosabb, mint az előbbi. A tervezet szerint a *Duna és Száva folyókat csatornával kötik össze.* Vukovártól Samacig a Kulpát szabályozni fogják s így közvetlen vízi-ut létesül Budapest és Károlyváros között, ami azt jelenti, hogy a magyar áruk egyenesen s így lényegesen olcsóbban jutnak el a kikötőhöz.

A félhivatalos jelentés szerint e munkálatok megvalósítása befejezett dolog.

Musolino kegyelmet kér.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 19.

Börtönben ül már *Musolino*, a hírhedt olasz briganti, a kit, mint jelentettük, hosszú hajsza és nehéz küzdelmek után végre is sikerült nyakon csipni a csendőrségnek.

Az elfogatás részleteit ma táviratozzák Rómából. *Musolino* a hegyek közt akart átmenni, de eltévedt. A közelben nyajaikat legeltető pásztorokat megkérdezte, hogy merre lehetne legközelebbi uton a faluba jutni. Azt mondták, hogy a hegyen át, csak hogy az igen meredek s roppant veszélyes út.

— Előtem egyetlen ut sem veszélyes, — így válaszolt a briganti.

A pásztorok gyanakodtak, hogy talán *Musolino* az, a ki velük ilyen merészen beszél. Rögtön értesítették a csendőröket, ezek *Musolino*t üldözöbe vették és el is fogták.

A hírhedt olasz briganti fejére, a kit végre sikerült kézrekeríteni, 50,000 lira díj volt kitűzve. Ujabban ezt a díjat 20,000 lirával fölemelték. Ezt a pénzt most azok a csendőrök fogják kapni, akik *Musolino*t elfogták.

Musolino 1876-ban született Aspromonteban, tehát csak 25 éves. 11 éves korában három évi börtönre ítélték, mert egy játszótársát agyonütötte. 1898-ban gyilkossági kísérlet miatt elítélték és a Gerace Marina börtönbe zárták, ahonnan 1899. január 9-én többedmagával megszökött. Ezóta a hegyek között portyázott és az egész Kalábriát rettegésben tartotta.

*Musolino*t ma hallgatták ki először. Bevallotta, hogy *tíz gyilkosságot és 17 gyilkossági ki-*

sérletet követett el. Azt állította, hogy soha nem lopott és tisztességes embernek érzi magát. A gyilkosságokat bosszúból követte el azok ellen, a kik hamis vallomásokot tettek ellene.

Végül azt az óhajtását fejezte ki, hogy szeretne audienciára menni a király elé.

— Mi célból? — kérdezte tőle a vizsgálóbíró.

— Csak azért, hogy a király lábai elé borulva, kegyelmet kérjek tőle. Ha Ő Felsége megkegyelmez, visszatérek szülőfalumba, elveszem azt a leányt, akit szeretek s tisztességesen, becsületesen fogok élni...

A brigantinak ez az óhajtása aligha teljesedik.

Két öngyilkosság.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 19.

A mai nap ismét öngyilkosságok napja volt. Három ember akart véget vetni Aradon az életének s mind a három más-más módon. Az egyik az ereit vágta fel s a mellét szurkálta össze, kilenc sebet ejtvén a testén (erről külön cikkben emlékezünk meg,) a másik felakasztotta magát, a harmadik pedig marólugot ivott. A revolver, a legáltalánosabb öngyilkossági eszköz ma hiányzik a listából.

Az öngyilkosságok közül eddig még egyik sem volt halálos, kettő közülök azonban valószínűleg halállal fog végződni.

Legszerencsésebben egy aradi tisztviselő menekült meg a haláltól. Ha ugyan egy öngyilkosjelöltre nézve ez egyáltalában szerencsét képez. A hivatalnok lakásán a szoba mezezetéből kiálló vasszegre akasztotta fel magát. Mikor az előkészületeket megtette, éppen benyitott a szobába a felesége s ennek köszönhető, hogy az öngyilkosság nem járt halállal. Az öngyilkosjelölt meglátva, hogy a nyitva felejtett ajtón felesége jött be, hirtelen kirugta maga alól a széket. Az asszony azonban gyorsan odafutott, két karjával átfogta az ura lábait s egyre segélyért kiáltva tartotta a testet, hogy az sulyával a nyakra helyezett zsinógot össze ne szorítsa.

A segélykiáltásokra bejöttek a házaspár gyermekei, azok gyorsan a szomszédba futottak át s a szomszédházból előhívott kereskedő elvágta a kötelet. Ilyen módon sikerült a családapa életét megmenteni.

A harmadik öngyilkos egy szolgálónő, aki ma délután marólugot ivott. Kősz katalin konyhacseléd ma este felé liba-töméssel volt elfoglalva s ezen munkája közben észrevétlenül zsírosszóda darabot nyelt le. Mikor az öngyilkosságról a rendőrséget értesítették s innen Ötvös Dániel dr. orvos és Bedő Árpád dr. rendőrtiszt a helyszínére kimentek, Kősz Katalin már nem volt eszméleténél. Beszélni egyáltalán nem volt képes s így ki sem lehetett hallgatni öngyilkosságának okáról.

Az öngyilkos asszony urától különválva él, ettől ma délelőtt levelet kapott s azt hiszik, hogy öngyilkossága e levéllel van összefüggésben.

Hol az óra?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 19.

A Kolozsvár felé induló gyorsvonat Aradon megtelt utassal. Egy fiatal aradi ügyvéd, bár fájo szívvél, de mégis csak lemondott arról, hogy jól kiáludva érkezék meg abba az erdélyi városkába, a hová tárgyalásra sietett. Ha már heverni nem is lehetett, legalább ülni szeretett volna, azonban hatan ültek már minden fülkében. Hosszas keresés után végre fölfedezett egy félfülkét, a hol magányosan

nyújtzkodott egy hegyesszakállu ur. Az ügyvéd energikusan rántotta föl az ajtót. A hegyes szakállu arca nem árult el semmi boszankodást; lekapta a lábát a pamlagról, hogy helyet csináljon a jövevénynek. Az ügyvéd is nyájásabban köszönt, mint ahogy belépett, azután belévgta magát a párnás ülésbe és mindjárt neki készülődött, hogy elalszik.

Alig telt azonban el pár perc, a szomszédja odahajolt hozzá és egész a füléhez nyomta a fejét, azután aggódalmas, de udvarias hangon szólalt meg:

— Ugyan kérem, nem méltóztatik hallani semmit?

Az ügyvéd megütődve kapta el a fejét.

— Mit kérem? Mit nem hallok-e?

A kecskeszakállu komoran folytatta:

— Egy óra ketyeg a fejemen, vagy talán a fejemben. En igazán nem értem, hogyan történhetik ez, de világosan hallom, hogy ketyeg.

Az ügyvéd kapta a kalapját és a következő pillanatban már a kalauz után rohant. Tiszta dolog, hogy örült utazik a vonaton. A kalauz csóváltatta a fejét, de ezután kijelentette:

— Hála Istennek, csöndesen viselkedik. En most semmit se tehetek. Ha majd Kolozsvárra érkezünk, ott intézkedni fogok, addig pedig kérem, ne tessék bemenni abba a fülkébe. Gondom lesz rá, hogy más se mehessen be.

A folyosón tölteni az éjszakát, nem kellemes dolog, de mindig jobb, mintha éjszaka egy tébolyodott megfojtja az embert. Az ügyvéd a folyosót választotta, míg végre hajnaltájt megüresedett egy ülés. Egyszerre nagy megvökkenésére előtte állt a kecskeszakállu. Egyenesen feléje sietett és mosolyogva szólította meg:

— No, lássa uram, nekem mégis igazam volt. Isten tudja, hogy történt, a feleségem kis órája a multkoriban egyszerre elveszett. Es most, kérem, megtalálom az utazóspakám belésében. Egy fesiésen át becsuszott oda. Az ketyegett a fejemen. Hát nem furcsa dolog ez?

— A király Budapesten. Mint a fővárosból táviratozzák, a király hétfőn este 6 órakor érkezik Budapestre. A megérkezés után egyenest a várakba hajtat.

— Városatyák választása. Ma délután 5 órakor az iparosház tanácstermében az aradvárosi függetlenségi párt tagjai gyűltek egybe, hogy megbeszéljék a november hó 17-én tartandó törvényhatósági bizottsági választásokat. Az ülést Vizer Lajos elnök nyitotta meg, ki mindenekelőtt az október hó 2-án tartott országgyűlési képviselőválasztás eredményéről számolt be. Előadta, hogy úgy ő, mint a párt legjobb tudása és tehetsége szerint mindent elkövettek a függetlenségi zászló győzelme érdekében. Mivel a párt jelöltjét, Müller Károlyt, nem sikerült diadalra juttatni, ő, mint ad hoc megválasztott pártelnök, lemond e tisztségről s újból visszaadja azt Müller Károlynak, kívánva, hogy az ő vezetése alatt sikerek koronázzák a párt működését. Erre az elnökséget Müller Károly vette át, a kit megbíztak azzal, hogy a köztörvényhatósági bizottsági tagválasztásokra tegye meg a szükséges intézkedéseket. Nevezetesen, hogy hallgassa meg a jelölések felől a kerületi bizottságok véleményét s aztán rövid határidő alatt hívja egybe a párt végrehajtó bizottságát, hogy a jelöléseket végérvényesen meg lehessen tenni.

— Falk Miksa lemondása. Falk Miksa országgyűlési képviselő tudvalevőleg hosszú ideje elnöke a kassa-oderbergi vasút részvénytársaságnak. Mint fővárosi tudósítónk táviratozza, Falk az összeférhetlenségi törvény miatt ma erről az elnökségről leköszönt.

— Salacz Gyula mandátuma. Aradváros központi választmányának tegnap tartott üléséről szóló tudósításunkhoz pótlag megjegyezzük, hogy az aradi országgyűlési képviselőválasztás eredményének kihirdetése után a választási jegyzőkönyvek és egyéb választási iratok egy példányát azonnal és személyesen Simay István választási elnök kézbesítette Salacz Gyulának, a másik két példányt, a törvény rendelkezése szerint áttette a központi választmányhoz. Ezt a két példányt aztán Institoris Kálmán h. polgármester, főjegyző, mint a központi választmány helyettes elnöke, felterjesztette a belügyminiszterhez, illetve egy példányt áttett Aradváros köztörvényhatósági bizottságához.

— Tisza Kálmán és a fia. A beavattak érdekes dolgot beszélnek arról, hogy Tisza Kálmán nagyváradi bukása után szóba jött a generális ugrai jelölése is. Tisza István gr., mint az természetes, legelőször gondolt arra, hogy édes atyja javára lemondjon mandátumáról. Ebből a tervből azonban mi sem lett. Tisza István gr. tudvalevőleg igen erős küzdelem árán vivta ki a győzelmet a függetlenségi Lóránt Dezsővel szemben és általában az a hit, ha a nagyváradi választás, megelőzi az ugrait, bizony a lehető legkétségesebb a Tisza István gr. diadala. Azok tehát, kik a helyzetet a kerületben ismerik, fölvilágosították a grófot, hogy egy újabb választás milyen kétséges volna a különben is erősen negyvennyolcas kerületben s milyen veszedelmes volna Tisza Kálmánt egy újabb bukás lehetőségének kitenni. Így merült el teljesen a generális ugrai megválasztásának a terve.

— A pótadó. Magyarország városai most készítetik a jövő évi háztartások költségvetését és ezek a nagyobb vidéki városok anyagi erejének, izmosodásának esetleg hanyatlásának igen érdekes képét mutatják, Aradon mint tudjuk, a pótadó 58 százalék lesz a jövő évben. Megemlíthetjük, hogy Debrecen, a kincses metropolis, ma már 40 százalékos pótadóval dolgozik, Győrben 58 százalék pótadót javasol a város főszámvevője. Székesfehérvárott 67 százalékos, Nagyváradon 47-et és Zomborban 50 százalékos. Egyedül Temesvár és Pozsony képes 30 százalékos pótadóval boldogulni.

— Közgyűlési vonat. Az Aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága értesíti a közönséget, hogy Aradvármegye közgyűlésére való tekintetből folyó október hó 27-én és 28-án a 104. számú személy vonat Brádig, míg október hó 28-án és 29-én a 101. sz. személyvonat Brádról fog közlekedni.

— Még egy petíció. Mint értesülünk, dr. Darányi Gyula budapesti ügyvéd, Fodor József és társai galgóczi választók nevében ma nyújtotta be a kuriánál a választás érvénytelenítésére iránt a megtámadási kérvényt báró Gagern Miksa orsz. képviselő ellen, a kit néppárti programmal a szabadelvű Rudnyánszky Béla ellen választottak meg. A kérvény szerint báró Gagern csak a folyó 1901. évi január hó 22. napján tette le az állampolgári esküt s így csak e naptól számított tíz év múlva lehet a magyar törvényhozásnak tagja, megválasztása tehát érvénytelen. A kérvényezők egyidejűleg a 3000 korona biztosítékot is letették.

— A dorogi választás sebesültjei. A dorogi választásoknál előfordult zavargások alkalmával, mint utólag kiderült, 26 sebesülés történt. Kokics László szolgabíró a nép megtámadta, mire ez közbük lőtt. A sebesültek között van Dózsa László gyógyszerész is, ki a fején szenvedett súlyos sérülést.

— Megvan a kormányozható léghajó! Párizsból táviratozzák, hogy Santos Dumont ma újból felszállt léghajójával és az

utat *Saint-Cloud*-tól az *Eifel-toronyig* és vizsgálta *30 perc és 40 másodperc* alatt tette meg. Az ellenőrző bizottság a Teutsch-féle jutalomdíjat nem akarja kiadni Santos Dumont-nak, mert az utat csak 30 percnél hosszabb idő alatt tudta megtenni. Teutsch maga, aki a felszállásnál szintén jelen volt, úgy vélekedett, hogy a pályadíj kiadandó. A publikum egyrésze a bizottság ellen tüntetést rendezett.

— **Temetés és keresztelők.** Tegnap temették el a nagyikindai családi tragédia áldozatait, *Eiselsberg* báró huszárfőhadnagyot és gyermekágyban elhunyt ifju nejét. A temetést, mint tudósítónk jelenti, ma keresztelők követte: a szerencsétlen sorsu szülők árván maradt csecsemő leánykáját keresztelték meg. Keresztanyja anyjának testvére volt. A gyermek egészséges, erős leányka.

— **A letenyei választás.** Szűllő Géza, a letenyei kerület orsz. képviselője ma nyilatkozatot tesz közzé, hogy a letenyei választás napján róla megjelent ama közlemény, hogy ellene bünvádi feljelentést tettek, csak arra szorítkozik, hogy egy jegyző „*rágalmazás*” címén panaszolta be, mert mint képviselőjelölt figyelmzettette a jegyzőt, hogy nem szabad korteskednie.

— **Hazafiattlan esperes.** Jászó-Mindszentről írják a következő fölháborító esetet: *Vendkó* Juszti rudnoki esperes, a ki magyarfaló allűrjeiről ismeretes, újabban ismét vakmerő merényletet követett el e magyar nyelv ellen. Az eddig magyarul tartott istentiszteleteket az egyházközséghez tartozó templomokban *eltiltotta* s elrendelte, hogy azok *ezentúl tót nyelven* tartassanak meg. A hívők, kiknek tulnyomó része magyar érzelmű, élükön a kántortanítóval, tiltakoztak e botránys intézkedés ellen, mire az esperes így nyilatkozott:

— A templom és az istentisztelet nem arra való, hogy ott *magyarosítsunk s a magyar nyelvet terjesszük.*

Az esperest otromba magyarfalása miatt följelentették felsőbb egyházi hatóságánál.

— **Halálozások.** *Kinzel* Bernát nyug. kir. kataszteri főmérnök neje, szül. *Brzezowski* Borbála éite 69-ik évében Aradon elhunyt. Temetése hétfőn délután 4 órakor lesz a Kossuth-utca 10. számú házból.

Boda Béla gyászlaapon tudatja hitvese, szül. *Varjasi Suhajda* Ilonának élte 52-ik évében történt kimúltát. A boldogultat vasárnap délután 3 órakor temetik a Deák Ferenc-utca 6. számú házból.

Scheer Lajos, *Csermő* község volt törvénybírája és pénztárnoka e hó 16-án elhunyt.

— **Jolanda hercegnő hölcsője.** Furcsa kis történetről írnak az olasz lapok. Az olasz nép, mint ismeretes, arany veretű bölcset vett az ujszülött hercegnőnek ajándékol. A bölcse árának azonban csak egy része gyűlt össze s midőn az ékszerész a lapok utján panaszkodott, hogy nem tudja kitől kapja meg a hátralékot, akkor a király maga fizette ki a „nemzeti ajándékot”. Hasonló eset történt *Umberto* idejében. Akkor *Károly* Albertnek a király nagyatyjának szobra árával maradtak adósak s az összeget *Umbertonak* kellett kifizetni.

— **Tanulmányi kirándulás.** Az aradi állami tanítóképző intézet IV. osztályának 39 növendéke *Szabó* József intézeti igazgató és *Paál* Miklós gazdasági tanárral tegnap kirándult Ótvenesre gróf *Zselénszky*-féle mintagazdaság megtekintésére. A növendékek a déli vonattal indultak el, s Ótvenesre érve megtekintették a gazdasági épületeket, majd később *Verő* szeszgyárvezető kalauzolása mellett a szeszgyárat. A szesz készítéséről és a gyár berendezéséről *Verő* gyárvezető tartott felvilágosító előadást a növendékeknek. Később a mintagazdaság berendezését szemlélték meg a növendékek a tisztartó, *Verő* gyárvezető és *Bálint* uradalmi tanító kalauzolása mellett.

— **Magyarország városai.** Az országos statisztikai hivatal még nem dolgozta fel teljesen a legutóbbi népszámlálás adatait, a városok lakosságainak száma azonban már meg van állapítva. Hazánkban százharmincegy oly község van, hol a lakosok száma a tízezret fölülmulja. A fővárosnak 718,388 lakosa van. Szegednek 100,552, Szabadkának, 82,302, Debrecennek 72,588, Hatvanezernél több lakosa van Pozsonynak és Hódmezővásárhelynek, ötvenezerenél több *Aradnak*, Kecskemétnek és és Zágrábnak; negyvenezerenél több Temesvárnak, Nagyváradnak, Kolozsvárnak, Pécsnek, Ujpestnek és Miskolcnak; harmincezerenél több Fiumének, Békéscsabának, Kassának, Brassónak, Makónak, Kun-félegyházának, Nyiregyházának, Szentesnek, Sopronnak, Székesfehérvárnak és Ceglédnek.

— **Eljegyzések.** Az aradi anyakönyvi hivatalban e hét folyamán a következők jelentkeztek házasságra: *Szabó* Pál kerékgyártó és *Czakó* Paulina Emilia. *Vesszer* Miklós kőműves és *Csikós* Anna. *Sinkó* Bálint és *Salamon* Mária. *Milos* József cipész és *Milovánovics* Julianna. *Hamacsek* Vencel színházi zenész és *Szabadi* Borbála. *Fábián* József Béla építészrajzoló és *Veszely* Teréz. *Szabó* Ferenc cipész és özv. *Farkas* Szilárdné, szül. *Lengyel* Róza. *Baumgartner* József Antal magánhivatalnok és *Valter* Ilona. *Stoch* Sándor esztergályos és *Osztermann* Anna. *Rauch* Raimund üvegkereskedő és *Kovács* Mária.

— **Öngyilkosság a robogó vonaton.** A Bázias felől Temesvárra közlekedő személyvonat egyik másodosztályu szakaszában tegnap délután egy uri külsejű férfi *forgópisztolylyal föbe lőtte magát.* A lövés zajára szakaszaikból elősiető utasok a szerencsétlen embernek már csak végküzdelméhez érkeztek, ki néhány perc múlva *kiszendvedett.* A legközelebbi állomásra a holttestet *Versecre* szállították, hol személyazonosságát mindezeideig még nem sikerült megállapítani. Az öngyilkos elegáns szürke ruhát, finom fehér battiszt inget, fekete selyem nyakravalót, arany jegygyűrűt és aranszegélyű orrcsüptetőt viselt. Zsebében egy K. M. jegyű fehér zsebkendőt s fekete apró borpénztárczát találtak, melyben 90 fillér volt. Az egyik mellényzsebében egy fehér papírlapra mindössze ez a név: *Kaszás* Ambrus Szeged, volt írva. A holttest lefénnyképezték és azután átadták az anyaföldnek. A vizsgálat a halott személyazonosságának felderítése végett folyamatban van.

— **Életunt joghallgató.** Tegnap este tíz óra felé a budapesti villamos vasut népligetű végállomása közelében gyors egymásutánban két lövés dördült el. A végállomáson volt kalauzok a hang után indulva, csakhamar egy 20 évesnek látszó fiatal emberre akadtak, a ki személtlenül feküdt egy padon. Mellette a földön füstölő revolver hevert. Elhívták hozzá a mentőket, a kik konstatálták, hogy a fiatal ember két golyót röpített a mellébe s miután sebéit bekötötték, beszállították a Szent István-kórházba. Az életunt fiatal ember kilétét, miután eszméletét még sem nyerte vissza, nem lehetett megállapítani. Fehérneműjébe T. I. betűk vannak behimezve. Az öngyilkos-kísérlet okát azonban leleplezi az a boríték nélküli levél, a mit a kabátja zsebében találtak. A levélben a fiatal embertől *Ilonka* nevű barátnője bucsút vesz, ezzel fejezvéen be sorait: „Felejtsem el, mi többé nem találkozhatunk.” Az életunt szerelmes déiben annyira jobban lett, hogy ki lehetett hallgatni. Megmondta a nevét: *Klavnitzer* Sándornak hívják, joghallgató s legutóbb a Csömöri-ut 129. szám alatt lakott. Állapota életveszélyes.

— **A sanzonett házassága.** Az éjjeli mulatóhelyek rövidruhás hölgyecskéi között ugyancsak kevesen ismerik a nyárspolgár becsületes erkölcsseit. Alig van köztük egy-kettő, a ki már leánykorában nem lett volna asszony. Itt-ott azonban mégis törvényesen is férjhez mennek,

de következetesek maradnak leánykori erkölcsükhez a házáséletben is. S még nem akadt eddig olyan artista férj, mert többnyire artista-világból való a férj is, a ki házasságtöréssel vádolta volna tettenért feleségét. *K. Mór* budapesti artista sem ezt panaszolta az éjjel inspekción volt rendőrtisztnek. Csak az ütlegek bántották, a mivel a felesége és annak barátja látták el őt, a miért megzavarta őket enyelgésükben. *K. Mór* tegnap este felé gyanútlanul tért haza Sziv-uca 17-ik számú lakásába. Otthon azonban mindenképpen kellemetlen volt az a kép, a mi személel tárult. A belső szobában szörnyű negligzsében a tulajdon felesége enyelgett egy ismeretlen uriemberrel. *K. Mór* tágra nyitott szemekkel nézett hűtlen életpárjára s felordított bösz haragjában. A rákövetkező pillanatban *K. Mór* már csak fájdalom miatt jajveszékelt. A felesége és az ismeretlen ur rárobantak, elpáholták és kidobták a tulajdon lakásából. *K. Mór* ekkor rendőrt futott, de okulva a barátságatlan fogadtatáson, az utcán várta meg, hogy mit végez a rendőr. De nem talált már ott senkit. Még az asszonyt sem. A szomszédok is csak annyit tudtak, hogy az asszony a férjével karöltve hagyta el a lakást s a férjének ezt üzenté:

— A viszont nem látásig.

Mór ur keresteti most a feleségét, de hasztalan, nincs sehol.

— **A suggestio áldozata.** Tudvalevő, hogy a hipnotizálás és a szuggerálás szokszor veszedelmes hatással vannak az illető mediumra. A *Salamon* Ella tragikus esetét mindenki ösmeri. Most *Inssterburgból* jelentik, hogy ott egy szerencsétlen ifju esett áldozatul a hipnotizálásnak. *Weltmann* hipnotiseur több ízben elaltatott egy *Lau* Leo nevű első éves gimnazistát, a ki különösen jó medimnak bizonyult. A fiu már az első produkciók alkalmával is rosszul érezte magát, tegnapelőtt aztán oeköszöntött a katasztrófa. A boldogtalan gyermek a hipnotizálás közben megőrült. Azonnal elmeorvógyintézetbe kellett szállítani. A hipnotiseur ellen megindították az eljárást.

— **Öngyilkos aggastyán.** *Lugosról* írják: *Schwarz* Mór volt kereskedő nemrég elvesztette szemévilágát. Az aggastyán e fölött annyira kétségbeesett, hogy tegnap kora reggel kiment a temetőbe és ott föbe lőtte magát. Mire segítség érkezett, már halott volt. Temetése közrészvét közt ment végbe.

— **Elfogott katonaszökevények.** Temesvári távirat jelenti: Ma reggel letartóztattak négy szerb tűzéraltisztet, akik a saját vallomásuk szerint megszótktek ezredjükötől. Szökésüket azal okolják meg, hogy *hat hónap óta nem kaptak zsoldot.* A hatóság kénytelen volt a szökevényeket szabadon bocsátani, mert az ily esetben való kiadásra Szerbiával nincs megállapodás.

— **Rablógyilkosság a vonaton.** *Batumból* táviratozzák: Tegnap éjjel egy fölfegyverkezett bandának sikerült behatolnia az innen elinduló tranzkaukázusi vasut kocsijaiba. A banda egy hivatalnokot meggyilkolt, aki pénzt vitt magával és azonkívül két őrt is meggyilkoltak, a vonatot a *Westinghouse*-fék által megállásra kényszerítették és miután 2000 rubelt raboltak el, elmenekültek.

— **Betörő katona.** *Miskolcra* *Strella* Gyula káplár *Bobunha* Mária csavargónő kedvesével szövetkezve *Mező-Zomborba* szökött s ott *Semse* Gyula lelkész lakásába betörték. A rablást azonban észrevették s a betörőket még ideje korán elfogták. Mindkettőjüket visszakísérték Miskolcra hol *Strella* fölött a hadbíróság, kedvese fölött a polgári bírság fog itélkezni.

— **Virchow a cimkorság ellen.** *Berlinből* írják, hogy *Virchow* nyolcvanadik éves születésnapján a kultuszminiszter a nagy tudóst a „méltóságos” címmel akarta kitüntetni, amit *Virchow* köszönettel visszautasított, éppugy, mint ezt annak idején *Mommsen* Tódor tette.

— **Orvosok kerestetnek.** Mikor ősz felé megindulnak Meccába a zarándokok ezrei, olyantájban orvosokat keres a fényes porta. A sokfelől összesereglett beteg, nyomorék emberek között nem egyszer pusztított már ragály s ez indította a nemzetközi egészségügyi szolgálat vezetőit arra, hogy a törökökkel négy-öt orvost fogadtassanak fel, akik aztán végig kísérik utjukon a zarándókat. Szép fizetésük van ezért, havonként 3000 piaster, amit a török államkincstár folyósít a számukra, azonfelül utiköltséget is kapnak. A zarándókat befejeztével, ami körülbelül hat hónapi időt jelent, joguk van államszolgálatba lépni. Jobbára a tengerparti városokba helyezik el ezeket az orvosokat, 1700—2500 piaster (400—850 korona) havi fizetéssel, amelyet szintén a török államkincstár folyósít. Azonfelül magánpraxist is szabad folytatni. Az orvosokat a török, s illetőleg a nemzetközi egészségügyi hatóságok fejei választják a jelentkezők sorából. Ez évben szeptember hó 9-én jár le a pályázat, amelynek bizonyára kecségtetők a feltételei. Csak egy hibája is ne volna.

Tudniillik az, hogy az orvosok fizetését a pontosságáról nem épen előnyösen ismert török államkincstár folyósítja.

— **Halálos karbolmérgezés.** Érdekes mérgezési eset történt Nagyváradon *Szenk Julia* hat hetes kis fia tegnap anyjának vámház utcai lakásán meghalt. *Edelemann* Menyhért dr. véleménye szerint a kised halálát az idézte elő, hogy anyja a gyermek combján támadt pörse nést, két ízben is egy baba tanácsára, carbollal kent be s így carboll mérgezést idézett elő. *Ullmann Béla* dr. halottkém a bizonylat kiadását megtagadva, az esetet bejelentette a rendőrségen, amely megkereste az ügyészséget a vizsgálat végett.

— **Rablóvilkosság helyett szökés.** Várnából távirják, hogy *Rosenthal* Márkus, egy bukaresti nagy cég képviselője, 14 nap előtt eltűnt. A rendőrség rablóvilkosságot gyanított s ez irányban is kutatott. Ma aztán kitudódott, hogy *Rosenthal* külföldön tartózkodik, hová egy nagy summa pénz elsikkasztása után szökött meg.

— **Öt napig eltemetve.** *Thiele* Grimma szászországi városban csodálatos eset történt. *Thiele* Pál kutató tizenhat meternyi mélységben dolgozott egy kútban, midőn a föld bedől s maga alá temette a szerencsétlent. A csodálatos véletlen folytán azonban a bedülő föld alatt akkora üreg képződött, hogy *Thiele* szabadon mozgatható s itt teljes öt napot töltött, míg végre utászkatónak nagynehezen eltakarították a földtömeget és öt alétlan napvilágra hozták. A kutasó a kórházban eszméletre jött s a távirat szerint már egész jól érzi magát.

— **Robbanás egy vendéglőben.** Ma este könnyen végzetessé válható robbanás történt Budapesten *Bonczos* Zsiga tömörítő 8. sz. alatti vendéglőjében. Az acetilén-gáz kiömlött s amikor gyertyával a helyiségbe mentek, a gáz hatalmas dörrenéssel fölrobbant. A gyertyát tartó csapost a robbanás ereje a földhöz vágta, de komoly baja nem esett.

— **Kossák József** csász. és kir. udvari fényképész Templom-utca 2. szám. Felvételeket eszközöl minden időben saját műtermében és házon kívül.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőjével ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **Elveszett** a Templom-utcától a Központi szállóig terjedő útvonalon egy értékes kék rókaprémés boa. A megtaláló kéretik illő jutalom ellenében azt az ügyeletes rendőrtisztnek felküldeni, vagy átadni a városházán.

— **x—** A nagyérdemű közönség b. figyelmébe ajánljuk a helybeli szolid és törekvő *Ozigelbrier* Győző vaskereskedő céget vaskályhák, takaréktűzhelyek, konyhaedények, gazdasági cikkek és mindenemű szerszámok bevásárlása céljából.

— **x—** Budapest főváros elsőrangú szállodája az *Angol királynő szálló* (Deák Ferenc-utca 1) melyet különös figyelmébe ajánlunk a fővárosba utazó közönségnek. A szálló tulajdonosa: *Palkovics* Ede — mint értesülünk — jutányos árkedvezményben reszesíti vendégeit.

Csalás aranyporral.

(Becsapott ékszerész.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 19.

A mai világban az emberiség gyakran hint port egymás szemébe. Ezt megszoktuk már. Sőt föl se vesszük. De hogy egy ékszerész üljön fel hamis aranyporral, az még a mai kalandos világban sem mindennapi történet. Az érdekes eset hőse egy konstantinápolyi atyafi és egy temesvári ékszerész, ki elmondhatja magáról, hogy törököt fogtam, de nem ereszt el. A dolog annál érdekesebb, mert a furfangos csaló az ékszerésztől 800 korona előleget csalt ki. Az eset a következő:

Krisztoi István konstantinápolyi illetőségű illatszerekkereskedő tegnap beállított egy temesvári ékszerkereskedőhöz, kinek aranyhulladékokat ajánlott eladásra. Az ékszerész az aranyat megvizsgálta és meg is vette néhány koronáért. Kevéssel az üzlet megkötése után a török távozott s egy óra múlva ismét visszatért egy *Miatovics* J. nevű gyárvárosi ismert polgár kíséretében. Ezuttal aranyport ajánlott az ékszerésznek. Hóna alól elővett egy gondosan becsomagolt és lepecsételt kis csomagot, melyből saját maga több oldalról is mintát vett elő.

Az ékszerész az aranyport megvizsgálta és szívesen belement az alkuba, csak hogy kikötötte magának, hogy az arany értékének megállapítása végett a kapott mennyiséget beolvasztja. *Krisztoi* ebbe is belement. Az ékszerész elővette olvasztó tégelyét és az aranyport megolvasztotta, melyből 20 gramm tiszta aranyat nyert.

Most már alkudozni kezdett a törökkel a csomagra vonatkozólag, melyben körülbelül egy kilogr. súlyú vélt aranypor volt. A török 800 koronát kért és hosszas alku után megegyeztek 2000 korona vételárban.

Gondosan lepecsételték a csomagot s az ékszerész a töröknek rögtön 800 korona készpénzt adott előlegkép, mire a török kíséreléssel együtt eltávozott; előbb azonban az ékszerészszel megegyezett, hogy a hátralékos 1200 koronáért másnap reggel eljön.

Az ékszerész örült a jó üzletnek, az aranyat elzárta vasszekrényébe és megszerezte a hiányzó összeget. Másnap azonban hiába várta az eladót, a török nem jelentkezett.

Délfelé azután, mivel gyanusnak tetszett neki a dolog, felbontotta a csomagot és ismét beolvasztott néhány aranyport. Es im kitűnt a csalás, mert az öntvényből nem aranyat, hanem bronzot nyert.

Kétségbeesetten fordult segítségért a rendőrséghez, mely a csalót hosszas nyomozás után letartóztatta egy józsefvárosi fogadóban.

A megejtett házkutatás és megmotoztatása alkalmából még tíz csomag hamis aranyport találtak a töröknel hasonló csomagokban.

Vallomása szerint Boszniából került Temesvárra *Karazula* Alem és *Gara-Szesztrimo* Kotce nevű társával együtt, kik azonban nyomtalanul eltűntek. A csaló öt nyelvet beszél folyékonyan s valószínű, hogy hasonló csalásokat már több helyen követett el, mit abból következtetnek, hogy birtokában számos igen elegáns finom ruhát és fehérneműt találtak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Panaszából vádlott.** *Rosenberg* Mór tavaly uezsora miatt följelentést tett *Grosz* Jakab ellen, aki zálogjegyekkel üzérkedik z szegény embereket kisebb kölcsönökkel boldogít busás kamatokért. Tán 250 forint ára zálogcudulát adott át s miután arra 12 forint kölcsönt kapott, e kis összeg után havi két forint fizetésére kö-

telezte magát. A följelentést *Rosenberg* azért tette meg, mert *Grosz* a zálogcékulák eladásával fenyegette s a budapesti törvényszék vád alá is helyezte *Grosz* Jakabot.

A mai tárgyaláson, melyen dr. *Agoraszó* bíró elnökölt, *Rosenberg* a bajból mindenáron kirántani akarta *Groszt*. De e gyanus jóakaratával ugyancsak megjárta. Azt erősítette ma a panaszos, hogy valójában ő eladta a zálogcédulákat s csak azért emelt panaszt, hogy a vádlott e ne adhassa zálogcéduláit.

— Hát tisztára hamisan vádolt? — kérdezte az elnök *Rosenberget*.

— Tanácsolták, hogy megtegyem s én ügyis cselekedtem, de mivel most esküdnöm kell, hamis esküt tenni nem akarok.

— És azt hiszi, szabad így felüldetni a rendőrséget, ügyészséget és bíróságot?

— Nagyságos uram, azt én nem tudtam.

-- Gondolja meg akkor, hogy mit cselekszik és mondja az igazat.

— Az a való, a mit most mondok, *Grosz* megvette volt a cédulákat.

És e mellett maradt *Rosenberg*, nem is sejtve, hogy mi lesz a dolog folytatása. Pár pillanat múlva aztán uagyot nézett. Az elnök felhívta a kir. ügyészt, hogy nyilatkozzék, kívánja e *Rosenberg* megesketését?

Dr. *Varga* ügyész: Mellőzni kérem a megesketést, mert *Rosenberg* ellen hamis vád büntette miatt vádat fogok emelni.

A törvényszék így is határozott s egyelőre a tanuk kihallgatásával folytatta a tanulságos fordulatot vett tárgyalást.

§ **Bevádolt vezérigazgató.** Irtunk tegnap arról a bünpörről, mely a budapesti Állambiztosító-társaság panaszára a társaság volt vezérigazgatója, *Lázár* István ellen megindult. Miután a bizonyítást befejezték, dr. *Polgár* kir. alügyész kijelentette, hogy a vád képviselőjét nem hajlandó még csak elvállalni sem. Erre a társaság ügyvédje perjesztésen elő a vádat, *Lázárnak* ötszörös hüthen kezelés miatt való megbüntetését kérte, am a törvényszék dr. *Keszits* Antal védőbeszédének meghallgatása után *felmentő* ítéletet hozott.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

— **Fizetésektelenség.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Hofstätter Lipót, óras Bécs. — Puzarovics Milos, Pnjador. — Blumenfrucht Eszter, Krakko. — Bergel Adolf, Zenta. — Mallet és Schnabel, bej. keresk. cég Bécs. — Fischer Sándor, bej. cég Budapest.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 19. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogrammon súlyban 92 — 93 fillérig. Flatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 91 — 92 fillérig. Flatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 91 — 92 fillérig. Flatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 380 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli súlyban 88 — 90 érig. Közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 86 — 88 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 84 — 86 fillérig.

Sertéslétszám Október 16. napján volt készlet 42,000 darab, október 17. napján felhajtott 862 darab, október 17. napján elszállított 1115 darab, október 18. napján maradt készletben 41,747 darab. Uziel: Csöndes.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. K. E. urnó, Arad. A nagy anyaghalmoz késleltette, hogy ügyes tárcájának eddig nem szoríthatunk helyet. A jövő hét valamelyik napján sorra kerítjük.

J. S. Szentleányfalva! A fenti üzenet önnek is szól.

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedése

ajánlja

1377

óriási antiquar-könyvtárát.

Beszerezhető minden

**jogi, szépirodalmi,
vagy tudományos szakmunka.**

**Vesz egyes munkákat és egész
könyvtárakat.**

Az összes **folyóiratok** előfizethetők
és számonként házhoz kézbesítetnek.

REGENY-CSARNOK.

A karvalyok vére.

— Regény két kötetben. —

Ira: **Theuriet André.**

[25]

(Folytatás.)

VII.

Palatriesban, Sourdeval de Boissequin elnöknél az elnöknének, Léonardenak neve napját ünnepelték. Minden évben, november 6-án ez ünnepnapot az elnök arra használta föl, hogy a törvényszék tagjait, Saint — Clementin főbb hivatalnokait s néhány bensőbb barátját estélyre hívja meg. Táncolni nem táncoltak nála, mert az elnökné a mulatságot méltatlannak találta a kerület első hivatalnokának házához; de zene, whist, meg huszonegy, az járta, s tizenegy órakor gyümölcs, hideg sült s csokoládéból álló *ambigu-t* hordtak föl, miről még nyolc nap múlva is beszéltek Saint-Clementinben.

Ez évben szent Leonard napja különösen erős volt. A szél nyugot felől fujt, s nyirkos légáramlat rezegett meg a palatriesi sétányt szegélyző diófák lombjait. E lakás jó negyed-óránnyira feküdt a város legszélső házeitól, s a nők nem pirultak facipőket húzni cipőik fölé, hogy a sárral dacolhassanak. Láthatni lehetett az éjszakában, hogy mint érkeztek a meghívottak heburkolózva, behuzva magukat a szellőlől, s előttük egy szolgáló egy nyeles lámpát vitt mely nagyon gyéren világítá meg a vitzócsákkal borított helyet. De a palatrieni nagyteremben azután minden záporról, minden rossz útról elfeledkeztek; nem gondoltak másra, mint a csábító kinézésű *ambigüre*, a melyhez való gondos előkészületet az étteremből hihalló edény és ezüstnemű-csörömpölés jelentette.

A sárga gyapot nagy függönyök gondosan eltakarták az ablakokat, a fénytelen gömbű lámpák enyhe világot vetettek a whist-asztal zöld szőnyegére, a huszonegyező kerek asztalra s a paliszander fából készült zongorára. A széles kandallóban erős tuskó-tűz lángolt, mely előtt a fehér nyakkendő két bírő melengette lábikráit s boldog elégtelenséggel hallgatá a kint zugó szelet. Az elnök, egy magas termetű s hajlongó modoru férfi a nők elé ment, s udvariasan kezet csókolt nekik. E hivatalnoknak vékony hangja s nőies arca különös ellentétet képezett széles vállával s hivatalának fontosságával; hivataltársai úgy találták, hogy nincs benne komolyság, a gonoszszabak pedig azt vetették szemére, hogy nagyon is anyámaszszony.

Sourdevalné asszony engedte, hogy férje a nők körül csapodároskodjék s méltóságát teljesen trónolt zsöllyéjében, mintegy udvartól kö-

rülvéve, melyet a saint-clémentini fiatal ügyvédek képeztek. Tul volt a negyvenen. Tekintélyes tartásu feje s termete, kettős álla, két fekete hajfonattal körített fehér arca volt; de a mint háztartásában minden ellentétes volt, ugy e természetes asszonyosság is érzélgős s regényesre volt hajlandó; — verseket énekelt gitár kíséretében, — s szívesen beszélt sóhajtozva az elmúlt szép és kedves időkről, mikor Poitiers szalonjaiban a polonaise-t táncolta.

Háziasszonyi tisztében három unokahuga, három Boissequin kisasszony, három hozomány nélküli leány segített neki, kiknek nemessége a szép Melusiba idejéből eredt. E három kisasszony nagy teher volt egy kevés jövedelmű családra nézve, s ellátásuk évről-évre komoly gondokat okozott nagynénjüknek. A legöregebbik, Eulalie már minden reményről lemondott; harminc éves, sárga mint a szalmavirág s kissé akaratos volt, hiába ajánlották fel kezét helyettes biráknak, vagy tiszteletreméltó ügyvédeknek.

Césarine, az ifjabbik, még remélt, szemrevaló, derék lány, s csak huszonnégy éves volt; de mintha teljesen megfelelt volna korának, a gyümölcs megérett, és senki sem ajánkozott, hogy minden igyekezetét az utolsóknak, Christinenek érdekében kell felhasználni, ki tizenötödik évébe lépett s kifejeletlen természetnek szögletelességei s esetlenségei a szüzi korra mutattak.

A meghívottak föl-alá hullámozgottak a teremben, honnan összefüggetlen fecsegések s jelentős nevetgélések zaja hallatszott. Az ujonnan érkezettek közt lehetett látni Mangarsné asszonyt fiával együtt. A bankár kimentette magát, de Mangarsné asszony dicsvágyó terveivel megegyezőleg, de hogy mulasztotta volna el az estélyt.

Étiennet más indok vezérelte oda. Tudta, hogy Desroches doktor s Sourdeval elnök gyermekkori barátok voltak, s azon hiszemben ment el, mert ott találkozni remélt Desroches kisasszonnal. Egy hónap óta, az emlékezetes zápor óta, mikor Terézsel együtt a malmot odahagyták, nem látta a fiatal leányt. Mintegy két hétig eljárt az agesi forráshoz, de Desroches kisasszony nem jelent meg többé. A zord idők beköszöntöttek, lemondott a reményről, hogy vele a mezőn találkozassék. Ott kóborgott a XIII. Lajos utrán, egyetlen nagymisést sem mulasztott el, de Teréz láthatatlan volt.

Viszonya csendesen megszakadván, majd a fiatal leányt vádolta szeszélyes különccséggel, majd az jutott eszébe, hogy összeesküvést szöttek ellenük, hogy egymást ne láthassák; izgatottság fogta el s sehoh sem találta helyét. Mikor Soudervalék termébe lépett, félenken tekintett körül a nők székeire. Teréz nem volt ott. Valahányszor az ajtó nyílása új érkezőt jelentett, nyugtalanság, idegesség fogta el, aggodalmasan fordítá tekintetét az előszoba felé s várakozásában mindig megcsalódott.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Október 19. —

Központi szálloda. Kopely Géza gyáros Budapest. — Vas Zsigmond cégvezető Budapest. — Bitkai Alajos magánhivatalnok Budapest. — Prokopp Gyula uradalmi felügyelő Kevermes. — Schönwetter Herman os. kir. százados Arad. — Klein Lajos gyári hivatalnok Hatvan. — Keppich Miksa utazó Budapest. — Merling Károly kereskedő neje Buziás. — Pollák Albert utazó Bécs. — Korányi Viktor utazó Budapest. — Gerler Sama utazó Budapest. — Barabás Péter Budapest. — Bravermann Simon utazó Galacz. — Goldmann Adolf utazó Temesvár. — Dusbaba Vilmos B.-Csaba. — Genden Iván h. százados Nagyvárad. — Fodor Simon kárbeszélő Budapest. — Dr. Opisa Pál tanár Brád. — Szikora Zoltán hírlapíró Nagyvárad. — Kohn Jó-

zsef kereskedő Brassó. — Dr. Rosenberger Mór tanár Kolozsvár.

Vass szálloda. Halász Mór utazó Budapest. — Fried Herman utazó Brunn. — Markstein Jakab utazó Budapest. — Stern Károly utazó Bécs. — Balta Dezső birtokos Battonya. — Straus Mihály utazó Berlin. — Grünhut Frigyes utazó Budapest. — Ag Zsigmond utazó Bécs. — Steinfeld Károly utazó Bécs. — Grünwald Odön utazó Bécs. — Lefkovits Mór utazó Budapest. — Roth Lajos utazó Budapest. — Pollák József utazó Budapest. — Rothfeld József utazó Budapest. — Stern Miksa utazó Bécs. — Jäckel Gusztáv utazó Bécs. — Grosz Mór utazó Bécs. — Petrovics Mihály szolgabíró Battonya. — Br. Wasmer Antal birtokos Simánd. — Balaban Leo utazó Bécs. — Guttmann Simon utazó Budapest.

NAPIREND.

Október 20. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Kant. János. — Protestáns naptár: Kant. János. — Görög-keleti naptár (október 7.): Szege. — A nap két 6 óra 12 perckor, nyugszik 4 óra 45 perckor. — A hold két 0 óra 46 perckor, nyugszik 10 óra 36 perckor.

Október 21. Hétfő. Róm. kath. naptár: Orsolya. — Protestáns naptár: Orsolya. — Görög-keleti naptár (október 8.): Pelágia. — A nap két 6 óra 13 perckor, nyugszik 4 óra 43 perckor. — A hold két 1 óra 19 perckor, nyugszik 11 óra 41 perckor.

Időjárás. Legnyomás reggel 7 órakor 761.0 milliméter, délután 2 órakor 760.9 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor $9^{\circ} + 14.2$, délután 2 órakor $9^{\circ} + 19.2$. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor BK. 5, délután 2 órakor DK. 6. — Felhőzet reggel 7 órakor többnyire borult, délután 2 órakor felborult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 1 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, boros, nyugaton elvélve csapadék. Szabadságszemély emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Október 20. Az aradi korecsolyázó-egylet közgyűlése délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ órakor (Kaszinó.) — Az aradi vas- és fém-munkások szüreti ünnepélye (Vass-étterem.) — Az aradvidéki iparegylet végrehajtó-bizottságának ülése délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor (Kereskedelmi- és iparkamara.)

Október 23. Az aradi atletikai klub választmányi ülése este 8 $\frac{1}{2}$ órakor (Központi-kávéház külön terem.)

Október 26—27. Lovasverseny Aradon.

Október 27. Az aradi polgári takarékpénztár felszámoló-bizottságának közgyűlése délelőtt 9 $\frac{1}{2}$ órakor (Szabadságtér 7.) — A filharmonia-egyesület közgyűlése délután 3 órakor (Polgári fiúiskola.)

Október 29. Az aradi atletikai klub közgyűlése este 6 órakor (Millennium külön terem.)

Október 31. Körjegyzőválasztás Mondorlakon.

November 3. Geyer Stefike hangversenye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Fehér Kereszt.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szmv. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborszlóról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborszlóról délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.53
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.33
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbeséről szv. r.	8.33
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbeséről szv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

Gaál Lipót

Létezően

ARADON, Andrásy-tér 20. sz.

Alapított 1860-ban.

Szemüvegek, orrcsüptetők, lorgosók, finom acsél, nickel, tekenősbéka-esont, doublé és a magy. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett ezüst és 14 karatos arany kerettel ellátva. A lencsék pedig a legfinomabb kettős optikailag eszálott üvegből és valódi hegyi kristályból készültek.

Javitások és vidéki megrendelések a legpontosabban jutányos áron eszközöztetnek.

Dus raktár minden szakmához tartozó Arukból, u. m.: szemüvegek és tábori lámpák, nagyító-üvegek (mikroszkop), hőmérők és légsúlymérők (Aneroid barometer), lézmerők orvosok számára, steroszkopok, pantoskopokból. Nagy választék steroszkopok képből. Az orvos által előírt szemüvegek és orrcsüptetők pontos méret után készülnek. 742

Kerpel Izsó

kölcsönkönyvtárába

a következő

ujdonságok és pótlások

érkeztek:

Beniczky: Az első nyom, Ohnet: A könyvtárvértek, Turgenieff: Füst, Lie: Az elátkozott, Wichert: Apja fia, Bródy: Árva lányok, Sirven: Két férj, Braddon: Honora titka, Rákossy: A bujtogatók, Verga: D'Arce kapitány, Philip: A szépség győzelme, Mathers: A tükörfő, Crawford: A király gyermekei, Suvo-rin: Századvégi szerelem, France A: A vörös lilium, Prévost: Laura hugom, Crocker: Két ur szolgálja, Bourget: A külön, Barilli: Dodero kapitány, Byr: A titokzatos vendég, Ver-tesi: A szerencse fia, Montépin: Szőke boszor-kány, Göre G. Bolygás az világban, Mirbeau: A szobalány naplója, Gaskell: Mély titok, Marlitt: Tizenkét apostol, Ford: Két házasság, Carlyl: A francia forradalom, Sero: Arany-borjú, Utolsó napsugár, Montépin: A vörös bo-szorkány, A macskaszem, Bacot: A titokteljes nő, Mayer: Onceses, Bánfi: A barlang titka, Baróti: Bandi, K. Nagy S.: A 101-ik árva, Vaszkó: Küzdelem a létért, Gaál: A pince-szoba, Tábori: Mátyás ifjúsága, Tutsek: Erika vándorlása, Alcott: A kis róza, Sebők: Két árvizes gyerek stb. stb.

Németben: Schubert: Grfin Erika, Fokt: Der Postillon, Conard: Schicksalsbraut, Norris: Freund Im Malot, Baccarat, Kiolland: Schnee, Hopfen: R. Leichtfuss, Farina: Um d. Glanz, Braddon: In Acht u. Bann, Wolzogen: Die Kinder der Excellenz, Becher: Was d. heilige, Wood: Auf der Fährte, Voss: Kinder d. Südens, Psyche Tineau: Der beste Theil, Sienkiewicz: Hanna, Remin: Jahre des Gährens, Reade: E. einf. Herz, Philips: Wie in einem Spiegel, David: Das Blut, Mariot: Caritas, Multatuli: Hewelaar, Die Abenteuer d. kl. Walter, Mirbeau: Garten d. Qualen, utm. Rein: Die Gewalten d. Tiefe, Proel: Leute v. Heute, Sacher M.: Entre-nous, Wolzogen: Die arme Sünderin, Kaviar-Kalen-der, Heimbürg: Hilgendorf, Amyntor: Persiens Streileben, Sienkiewicz: D. Urtheil d. Zeus, Garborg: Bei Mama, Schubert: Oesterreich, Oertzen: Glückl. Hand, Hamsun Knut: Victo-ria. Ifjs. Iratok: Klement, Rhoden, Helm stb.-tól.

Franciaiban: Gyp: Les bons Docteurs, petit bleu, Professionel lover, Ces pauvres Normands, Prévost: L'heureux ménage, Hire: Maitresse de roy, Montifaud: La chaire, Ormeuil: Le boudoir, Viollis: La recompense, Feuillet: L'histoire d'ue Parisienne, Ivel: Demi femme, Delaclos: Les liaisons, Anatole Fran-ce: Le mannequin, Mendés: Hist. d'amour, etc.

Angolban: Ouida; Bimbi, Collins: After dark, Mary: A hidden terror, stb.

Kölcsöndíj: 1 óra 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A kölcsöndíj a tanuló ifjúságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

A könyvek ujak és tiszták.

Kiváló tisztelettel: 1945

KERPEL IZSÓ

kölcsönkönyvtára Aradon.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, október 19.

Magyar aranyjárdék 40/0	118.60
Magyar koronajárdék 40/0	92.75
Magyar arany 41/20/0	121.75
Magyar ezüst 41/20/0	100.25
Magyar keleti vasút	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.70
Magyar italmegváltási kötvény	99.60
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsajegy kölcsön	177.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	144.—
Osztrák papírjárdék	98.20
Osztrák járdék ezüst	98.05
Osztrák járdék arany	118.90
Koronajárdék	95.10
1860-iki államsorsjegyek	136.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1630.—
Osztrák hitelbank részvény	632.50
Osztrák hitelbank részvény	618.25
Osztrák-magyar államvasút	617.50
30 frankos arany (Napoleonidori)	19.—

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása —

Budapest, október 19.

Délitőzsde. A búzakinálat türethető, vételkedv jó. Kedvező irányzat mellett 43,000 métermázsa került forgalomba, közben 5 fillérrel drágább árakon. Egyéb gabona-nemek kedvezők. Időjárás borús.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	8.06—8.07
Buza 1902. áprillásra	8.36—8.37
Rozs októberre	7.18—7.14
Rozs 1902. áprillásra	7.17—7.18
Zab októberre	6.93—6.94
Zab 1902. áprillásra	7.22—7.24
Tengeri szeptemberre	5.20—5.21
Tengeri 1902. májusra	5.13—5.14

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	8.06—8.07
Buza 1902. áprillásra	8.36—8.37
Rozs októberre	7.17—7.18
Rozs 1902. áprillásra	7.18—7.19
Zab októberre	6.95—6.96
Zab 1902. áprillásra	7.23—7.24
Tengeri szeptemberre	5.12—5.13
Tengeri 1902. májusra	5.12—5.13

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	617.25
Magyar hitelrészvény	631.50
Lezámitóbank részvény	414.25
Rima-Murányi vasúti részvény	426.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	616.—
Közúti vasút	558.—
Városi villamos vasút részvény	279.—

Szeszűzlet.

— Október 19. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 118 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter 2/0, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szárított moslék: 12:80—13:— korona mmásánként

Városi színház.

Vasárnap, 1901. évi október hó 20-án:

Bérletszűznet. Bérletszűznet

Délután 3 1/2 órakor, fél árakkal:

A koldusdiák.

Nagy operette 3 felvonásban. Írták: Zell és Genée. Fordították: Evva L. és Páy J. B. Zenéjét szerző: Millöcker K.

SZEMÉLYEK:

Palmatica . . . Tolnainé.	Richthoffen . . . Komlósy I.
Laura . . . . . Vidor Laura.	Bogumil . . . . . Mezei Péter.
Bronisláva . . . Arkossyné.	Eva, neje . . . Kalocsa R.
Ollendorf . . . . Polgár S.	Enterich . . . . . Réti István.
Wangenheim . . . Nemes S.	Rymanovszky Mányai A.
Henrik . . . . . Boda Ferenc.	Jan Janiczky Arkossy V.

Kezdete 8 és fél órakor.

Bérlet 20. sz. Páros.

Este 7 órakor, rendes árakkal:

Az ingyenélők.

Eredeti népszűznmű 3 felvonásban. Irta: Vidor Pál. Zenéjét szerzették: Szentirmai Elemér és Serli Lajos.

SZEMÉLYEK:

Boros József Mezei Péter.	Fürge Döméné Kalocsa R.
Mari, neje . . . Tolnainé.	Fürge Jani . . . Rubos A.
Lujza, leánya Komlósy I.	Kis Sári . . . . . Arkossyné.
Weiner . . . . . László Gy.	Kovács . . . . . Nemes S.
Balogh István Palágyi L.	Wurm . . . . . Giréth K.
Bódi Ferencz Arkossy V.	Varga . . . . . Boda Ferenc.
Gangos Eszter Angyal Ilka.	Pinczer . . . . . Váradi M.

Kezdete 7 órakor.

NYILTTÉR.*

A legjobb és legízesebb
üditő-ital,
 amely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, cog-naccal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitűnő isz-vegyléket ad: a

MATTONI-FELE

GIESSENÜBLER

Legújabb édesítőanyag
SAVANYÚ-KÖR

Írja a szeméjét, ha az a felírás egyaránt. A legjobb és legízesebb üditő-ital.

419

IGEN FONTOS

a téli ruhák, bundák, szőnyegek

biztos megóvása.

E célra csakis

Moly-pusztitónkat

ajánljuk

50 fillér, 1 korona és 2 koronás dobozokban.

Svábok, Bolhák, Rusznik, Legyek, Poloskák

és más hasonló házi férgek biztos kipusztítását hirneves

ROVAR-PORUNKKAL

lehet elérni.

30, 50, 80 és 1 korona 50 filléres dobozokban.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése ARADON.

Krausz Paulin

első és legnagyobb

aradi kölcsönkönyvtára,

Deák Ferenc-utca 2. sz.

Az őszi idény beálltával van szerencsém a t. olvasóközönségnek

50,000 kötetből álló kölcsönkönyvtáram

használatát felajánlani.

Kölcsönkönyvtáram a magyar, német, francia és angol szépirodalom minden jelesebb termékét tartalmazza. — a mai napig kiegészítve.

Minden ujdonság megjelenésekor azonnal több példányban kapható!

Előfizetési árak havonként 1 kor. 20 fill. vagy egyes kötetenként 8 fill.

A tanulóifjúság részére 1 kor. — fill. vagy egyes kötetenként 6 fill.

Vidéki előfizetőim is a legpontosabb kiszolgálásban részesülnek. Egyben bátorkodom a t. könyvvásárló közönséggel tudatni, hogy az új folyóiratok és divatlapok, mint az „Uj Idők”, „Képes folyóirat”, „Divatszalon”, „Moderne kunst”, „Über Land und Meer”, „Wiener Mode”, „Buch für Alle”, „Modenwelt” stb. I-só számai már megjelentek és ugy bérletben, mint egyenként nálam már kaphatók.

Előfizetőimnek azokat pontosan házhoz küldöm.

Dus készlet mindennemű papírárúkbán! Az összes tanszerek legkitűnőbb minőségben!

Disz-levelepapír, képes levelezőlap-album, emlékkönyvek!

Minden e szakmába vágó disztárgy! Képes-levelező lapok nagy választékban!

Kiváló tisztelettel:

Krausz Paulin.

Városi és megyei telephon 150. sz. **Ifj. Czeiler István** Városi és megyei telephon 150. sz.
fa-árak gyára Aradon, Pöltenberg Ernő utca 7., 8., 9. sz.

I. Gőzfűrész áruk:

Deszkák, padlók és gerendák **tölgy, bükk, dió** stb. keményfa nemekből 5 mm. vastagságtól feljebb.

Méret szerinti megrendeléseket is elfogadok.

Mindenemű keményfa rönköket veszek.

II. Épület asztalosság:

Ajtók, ablakok, padozat és **parkett** gyors és nagybani gyártása.

Különlegesség saját gyártmányu **gördülő ablak faredőnyökben** (rolók).

Portallé és modern boltberendezések gyára stb.

III. Gépeken való fakidolgozások, u. m.:

Fűrészelés (gerenda, palló s deszka vágások; valamint **kanyarítások** (schweifolás, decoupirozás) **gyalulás** (egyengetés és vastagság-ból) **hornyolás** (kelelés) **furás, vésés** és **csapolás** olcsó árban darab vagy munka-óra szerint számítva. 1173

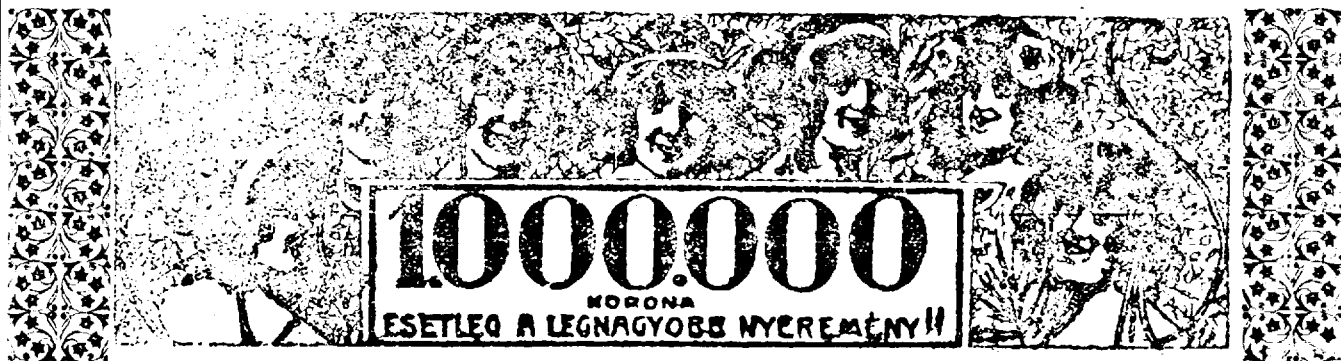
Cserépszárító keretek raktáron.

Nagy jövedelem, magas jutalék

kinálkozik mindenkinek, aki egy elsőrangú budapesti részvénytársaság képviselőjét, a törvény értelmében megengedett sorsjegyek részletfizetésre való eladására elvállalja. Levelek: „Nagy jövedelem” címre, Eckstein Bernát hirdetési iroda Budapest, V., Fürdő-utca 4. sz. 360

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifilisben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a Staat Medical Istitutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki irhat érte bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne. Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesítendők. 1341

JEGYZÉKE az

50,000 nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

KORONA		
1	jutalm	600000
1	nyer.	400000
1	..	200000
3	..	100000
1	..	90000
1	..	80000
1	..	70000
3	..	60000
1	..	40000
3	..	30000
1	..	25000
7	..	20000
3	..	15000
31	..	10000
67	..	5000
3	..	3000
432	..	2000
763	..	1000
1238	..	500
90	..	300
31700	..	200
3900	..	170
4900	..	130
50	..	100
3900	..	80
2900	..	40
50,000	összesen	13.160,000

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltatnak és

Készenben fizetendő

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk. Öt és fél millió koronánál többet nyertek nálunk nagyra-becsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

100,000 sorsjegy 50,000

pénznyereménnyel sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen **Tizenhárom millió 160,000** koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vá-
 lalat **állami felügyelet** alatt áll.

Az I-ső osztály **eredeti sorsjegyeinek** tervszerű be-
 tetjei a következők:

- egy nyolczad (1/8) frt —.75 vagyis 1.50 korona
- egy negyed (1/4) " 1.50 " 3.— "
- egy fél (1/2) " 3.— " 6.— "
- egy egész (1/1) " 6.— " 12.— "

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy a **pénz beküldése**
 ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrende-
 léseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. év november hó 1-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa

bankház

Budapest,

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték osztályai:

1. V., Váci-körut 4/a.
2. Múzeum-körut II.
3. Erzsébet-körut 54.

Rendelőlevél levágandó. **Török A. és Tarsa bankháza Budapest.**

Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték ere-
 deti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni. 250

Az összegot.....korona összegben (utánvételezni kérem
 postautalvánnyal küldöm. mellékelem bankjegyekben (bélyegekben)) A nemtörzsi
 irodandó.

Pontos cím : _____

_____

_____

Szépség és egészség.

Kinek van szeplője?

pattanás vagy bármi folt az arczán, használja a teljesen ártalmatlan Rozsnyay-féle világhírű

Serail-arczkenőcsöt,

mely az arcbőrt rövid időn fehérré, tisztává és üdűvé teszi. Egy tégely ára 70 kr. Egy kis tégely ára 35 kr. **Serail-zsappan** egy drb. 30 kr. **Serail-hőlgypor** egy doboz 70 kr. **Kitunó és valódi Epezsappan** egy drb. 40 kr.

Étvágytalanság és gyomorgyengeség

gyógyítására **ezrek mennek Karibadba** holott ezt a czélt itthon is elérhetik **Rozsnyay M.**

PEPSINBORA

használata által, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja. Egy üveg ára 1 fnt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 fnt 6 kr.

A t. cz. közönség szives figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadságszobrot ábrázolja.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTVÁS gyógytárában Arad, Szabadság-tér.

Budapestben: **Török József** és **dr. Egger Leo** „Nádor” gyógyszer-táraiban, valamint minden magyarországi gyógyszer-tárban.

Váltóláz és hideglelés ellen

legbiztosabb és legkellemesebb szer, különösen gyermekeknek, kik a keserű chinint másképp bevenni nem tudják a **Rozsnyay M.-féle**

Chininezukorka és Chininesokoládé

melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagy gyűlése 1889-ben Fiumében pálya díjjal koszoruzott. Értéktelen hamisításoktól óvakodjunk. Mindenki csak a **ROZSNYAY M.-féle** pályakoszoruzott készítményt kérje és fogadja el, melynek minden egyes csomagoló papírján **Rozsnyay Mátyás** névairása olvasható.

Idegesség,

vérszegénység

és az ebből származó bajok ellen legbiztosabban hat **Rozsnyay**

Vasaschinabora,

mely saját természetű mőnesi édes borral készítve, hatásában minden hasonló készítményt felülmúl. Egy üveg ára 1 fnt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 fnt 6 kr.

Vanszerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni hogy

kocsigyártó üzletemet

gőzüzemre

berendeztem s azt

az Erzsébet-körutról

Uj-terem utcza 11. szám alá

helyeztem át.

Teljes tisztelettel

Schamberger László

kocsigyáros.

1002

HOFFMANN SÁNDOR

ARAD, Színház-épület.

„A f e c s k é h e z”.

Hermelin flanellek meglepő szép mintákban 45 kr.

Tennisflanellek

19 kr. métere.

Czérna barchett 19 kr. legszebb színekben.

Gyönyörű mosó bársonyok 85 kr. métere.

M e g é r k e z t e k !

Legszebb és legújabb

őszai és téli ujdonságok

meglepő izléses kivitelben.

Hölgyflanelek

legbizarabb színekben csak 35 kr. méterje.

Szőnyegmaradékok

félárban óriási mennyiségben.

Bőrkeztük párja 1 korona

Városi és megyei telefon szám 10.

Jäger-féle alsó ruhák.

Fegyhazi harisnyák.

Magy. kir. Államvasutak.

140936—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1902. évben, esetleg a további két évben évente szükséges 1000 métermázsa rézgálicz szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ívenként egy koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1901. évi november hó 5-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda beküldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag évi értékének 5%-a legkésőbb 1901. évi november 4-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános szállítási és a távirdai anyagok szállítására vonatkozó 60,992/97 sz. különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módozatok az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál valamint az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthező.

Ezen ajánlati felhívásra az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag- és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest, 1901. október hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Óh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyájkasodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”

GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI. Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József, Ring Lajos, Rozsnyay Mátyas özv., Rozvány György, Tábor Gyula, Vojtek Kálmán gyógyszerárakban és Vojtek és Weisz droguériákban.

Gyórokon: Masznyik Dániel gyógyszerárakban.
Magy.-Pécskán: Mike József gyógyszerárakban.
Ó-Pécskán: Rokszin János gyógyszerárakban.
Simándon: Csiky Lukács gyógyszerárakban.
Szilkezőn: Fűrédy Ede gyógyszerárakban.

1253

Az

„Aradi Közlöny”

1902. évi

ÉVKÖNYVÉRE

HIRDETÉSEK

felvételnek

Aradon, József főherczeg-ut 22. sz.

WERNER V. EDE Pankota.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét föl-hívni azon körülményre, hogy a vidék egy régi hiányát pótlandó, **Pankotán, a főtéren,** egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

kőfaragó-üzletet és sirkő-raktárt

nyitottam.

Jutányos feltételek mellett a leggondosabban teljesítek e szakba vágó minden munkákat, u. m. **gránit- és márvány siremlékek, sirkőbaltok, szent szobrok, kalvária-stációk, uti-keresztek, szenteltvíz-tartók;** továbbá **emlékszobrok, kőlépcsőzetek, erkélyek, oszlopzatok, falburkolatok, sirkő- és egyéb temetői föliratok, sirkőfelújítások, kő-metszetek,** stb.

Külföldön szerzett tapasztalataim és előnyös összekötteté-seim révén azon helyzetben vagyok, hogy a nagyrabecsült közön-ség bárminemű megrendelését és megbízását igazán **szakszerű és lelkiismeretes** módon intézhetek el, miért kérem szíves part-fogásban részesíteni.

Kiváló tisztelettel

1267

Werner V. Ede.

A nő szépség emelésére, tökéletesítésére a fenn-tartására a legkitűnőbb, teljesen ártalmatlan, vegy-tiszta és zairmentes ké-sztmény a .....

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szüntet szereplőt, májfoltot, pattanást, bőrráktát (mitesszer) és min-den más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőbolygokat, még koros egyéneknek is úde-bájos arczszínt kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamis-ítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kláállításban és árban kerül-nek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyém-nek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csak oly készit-ményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nmeltóságú m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. véd-jeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Fe-lelőseget csakie az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. che-miai intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatai bizonyították, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy tel-jesen ártalmatlan vegykészítmény. — ára 50 kr., nagy l frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., aroviz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltenek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csakie törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszerárakban és illatszerkereskedésben.

Globus tisztító kivonat

legjobb fém-tisztító szer

10, 16 és 30 filléres dobozokban minden hirdeteményeink utján felismerhető üzletben. 376

Minden kísérlet állandó használatot biztosít. 376

Feltaláló és egyedül gyáros:

FRITZ SCHULZ jun. Actiengesellschaft, Leipzig és Eger.

Vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség

ellen

biztos hatású gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknél

az

Kellemes ízű! Umberto Nem keserű!

China-vasbor.

Az Umberto-bor China és vasat, e két leghatható-sabb gyógyszert a legjobb minőségű borban feloldva kel-lően adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes ízé-nél fogva a gyógyulást nagyban elősegíti.

Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyerme-kek, valamint gyöngélkedők és lábadozók ne mulasszák el egyszeri kísérlettel meggyőződni e k való gyógybor ha-tásáról. — Az **Umberto** China-vasbor egyszersmind gyomorerősítő, sőt vérszegény betegeknek egyetlen étvágy-gerjesztő és kitűnően emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy félliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

Nyilatkozat.

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesítem, hogy Umberto china-vasbora betegimnél, különösen ideggyengéknél, neurastheniá-ban szenvedőknél meglepő jó hatással volt.

Szeged, 1901. február 10.

Tisztelettel

Dr. Zápori Nándor.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél Budapesten.

Délmagyarország részére egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárában az „Istoni gondviseléshez”

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

A CSODA MIKROSKOP

melyből a chicagói világiállításon több mint 2 $\frac{1}{2}$ millió adatott el, most nálam

csak K. 2.40

csékely árért (K. 2.40 előleges beküldése után bérmentve, 40 fillérrel több utánvét mellett) kapható. E csoda mikroszkop előnye, hogy minden tárgyat körülbelül 1000-szer nagyobbítva lehet látni, tehát porszemek és a szem által ki nem vehető állatok oly nagyoknak látszanak, mint az aranybogarak. Nélkülözhetetlen fűvészet és zoológia tanításánál és egy rég kívánt háztartási szerkezet, mely által minden tápanyag megvizsgálható megállapítható, hogy hamis, valamint a husnál a borsóka létezése. A vízben élő bacillusok, melyek tiszta szemmel ki nem vehetők, vígan uszkálni látjuk. Azonkívül rövidlátóknak mint loupe a legkisebb betűk olvasására is alkalmas. — Jobb mikroszkop 2500-szoros nagyobbitással beleértve több oly esettel és object üveggel csinos szekrényében csak K. 5 — Használati utasítás mellékeltek. — Igen finom távosövek, igen nagy távolságra használhatók, achromatikai üvegekkel, 3 kihuzattal, sárgarézből, elegáns dobozban csak K. 5. — Sztéküldés: 1335

A. FEITH, Wien, V2 Matzleinsdorferstrasse 76.

PUSKAMŰVES.

KNIZSE IGNÁCZ

ARAD,
VÁROSLIGET, POLGÁRI LÖVÖLDE.

Elfogad mindennemű javításokat

czéllövő-, vadász- és flobert-fegyvereken, revolvereken,
továbbá készít

új fegyveragyakat, mindennemű fegyverekhez

a legszebb kivitelben.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. — Olcsó árak.

Kiváló tisztelettel

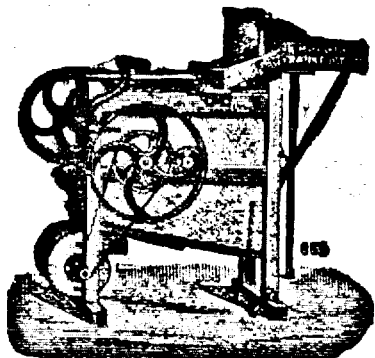
KNIZSE IGNÁCZ

puskaműves

1878

Kukoricza morzsolók

kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül.

**Gabona-rosták,
Konkolyozók (trieurök)**

kézi kezelésre való

Széna- és szalmasajtók

tekvően vagy kocsihoz szerelve,

Szecsavágók,

szabadalmazott kenőgyűrűs görgő csap-
ágyakkal, igen könnyű járással, körülbelül
40 százalék erőmegtakarítás mellett.

Répa- és burgonyavágók, Darálóok,
Takarmány-füllesztők.

Szállítható takarékJőző-üstök takarmány stb. részére

zománczott vagy zománc nélküli betétüstökkel, nyugvó helyzetű vagy
szállítható, marha-takarmány és burgonya főzésére és füllesztésére, számos
mező- és házi gazdasági üzlethez etc. továbbá

Cséplőgépek, járgányok, aczélekék, hengerek, boronák.

„AGRICOLA“ sor-vetőgépek (tolókerék szerkezettel) minden-
nemű vetemény számára, váltókerékek nélkül,
dombon avagy síkon alkalmazható.

Önműködő szabadalmazott

permetező készülékek, a tormáncs és szegecs kiirtására, és a gyümölcs-
fát megkárosító rovarok pusztítására, és a peronospora kiirtására

legújabb szerkezetben készítenek és szállítanak

Mayfarth Ph. és társa

cs. és kir. kir. szab. gazdasági gépgyárak, vasöntődéák és vashámorművek

BÉCS, II/1. Taborstrasse 71.

Alapították 1872.

850 munkás.

Kitüntette több mint 450 arany-, ezüst- és bronzéremmel, az összes nagyobb
kiállításokon. — Részletes árjegyzék és számos elismerő levél ingyen. — Kép-
viselők és viszont elárúsítók kerestetnek. 1298

KNEFFEL KAROLY és FIA

Arad,

Andrássy-tér

14. szám.

1108

TELEFON

139. sz.

100 kiló

elsőrendű, darabos

bükk-faszén

bérmentve házhoz szállítva

2 frt 20 kr.

A t. cz. közönség szives tudomására hozom, hogy
különleges olasz kalapjaim egyedüli eladási helye Arad és
vidéke részére

Münz I. férfi-divat cégénél Aradon van.

Tisztelettel

Borsalino.

Alessandria, (Olaszország.)

1395

Vonatkozással fenti hirdetésre, értesitem a n. é.
közönséget, hogy a legújabb

kalapidomító gépet

beszereztem, s így minden nálam vásárolt kalapot, mely
nem simul teljesen a fejhez, 5 perc alatt a fej for-
májára átalakítom.

A legjobb minőségű árukat jutányos árak mellett árusí-
tom, mely tényről t. vevőim meggyőződést szerezhetnek.

Teljes tisztelettel

M Ü N Z I.

Pártoljuk a helyi ipart!

Saját készítményű

legújabb divatu

ősz és téli férfi-kalapok

nagy raktára

Bittenbinder Konrád

kalap-üzlete

Aradon, Deák Ferencz-u. sarkán. (Első aradi takarékpénztár-épület.)

Elfogad az őszi és téli idényre

férfi-, női- és gyermek-kalapok

teljes átalakítását a legújabb divat szerint.

Tisztítás és festés minden divatszínre elfogadtatik.

Női kalapok izléses feldíszítését jutányos áron.

Késs leánygyermek kalapok jutányos áron kaphatók. — Czillinder-vasalás azonnal eszközöltetik.

Legújabb női kalapok feldíszítve 1 frt 20 krtól feljebb.

Fiu-gyermek kalapok minden színben 65 krtól feljebb.

Kezds kalapok mindig raktáron.

1348

Bor- és pálinkaszűrők mindig raktáron vannak.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Nagy választék fiu- és gyermek-ruhákban.

Telefon 389. szám.

Holtzer József

Hazai angol és francia gyapjuszövetek
nagy raktára

Mértékszerinti rendelések

férfi-szabó

Aradon, Vörösmarty-utca 1. szám.

saját műhelyemben készíttetnek a legújabb divat
szerint, kifogástalan csinos kivitelben.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák, felső- és télikabátok, ulsterek, bundák és köpenyek.

1145

Készlet állandóan mindenféle szörme-árakban.

Katonai, egyenruhák magyar díszruhák!

Pontos kiszolgálás!

Intézményes árak!

Jencs-féle Narancsvirág-Crème.

Teljesen ártalmatlan és biztosan szeszszűrlő, pattanások, májfoltok, bőrrák (Miltoscer) és más bőrfertőzések ellen. Megőrzi a bőrt a megrepedéstől; megszünteti az arcz és kéz vörösségét. Rendesen használva, a ránczos arczbőrt simává, üdévé teszi.

Zsírós anyagot nem tartalmazván, nem ideális elő az arczbőr fényességét. Ára 1 korona. A hozzávaló Narancsvirág Poudre doboza 1 korona. Kapható:

Jencs Vilmos

„Szt. János” gyógyszerüzében
Budapest, II., Széna-tér.

Főraktár: Dr. EGGER „Nádor” gyógyszerüzében
Budapest, VI., Váozsi-körút 17.

71

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon
első díjakkal kitüntetett szepítész a

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉME

Bámulatos rövid idő alatt eltávolítja a
szeszszűrlő, májfoltot, bibirosot, bőrvörössé-
séget és mindennemű arczszeszűrlőséget.

Használata által kisimítja az arczon a rán-
czokat s ifju arczszínt, a bőrnek fehérséget,
gyöngédséget és üdeséget kölcsönöz és így
a szépség ápolásánál eddig utolérhetetlen
hatású.

A Hajós-féle Ibolya-crème nem zsira-
dék és ennek következtében nappal is
használható

Ára 1 tégelynek 50 kr.

Az Ibolya-crème hatását nagyban emeli az ugyanazon szerekből készült és rendkívül
kellemes illatu

Ibolya-crème szappan 35 kr.

Hajós-féle IBOLYA-TEJ

(Mia de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, kark és kezeknek megkapó szépséget,
fehérülést és rózsaszínben tündöklő varázssámat kölcsönöz. Egy üveg 50 kr.

A képzelhető legfinomabb és leggyöngédebb alkatrészekből álló, jól tapadó és teljesen
ártalmatlan poudert az

IBOLYA-HÖLGYPOR

Ára 60 kr. Kapható fehér, rózsaszín és crème színben. Készítményeim a párisi és londoni
hygienicus kiállításokon, aranyérmekkel és díszoklevéllel lettek kitüntetve. — Sok há-
lalatokkal elismerve!

Övönként hamiltásokról! Kapható a készítő és feltalálónál

Hajós Árpád

gyógyszerüzében és gyógyszerészeti laboratóriumában.

ARAD, Andrassy-tér 22. szám, a megyeházzal szemben és VOJTEK és WEISZ
uraknál.

2807—1901. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A pécska kir. járásbírószág, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Nagy János és neje végrehajtatóknak, Nagy Gáspár Gábor m.-pécskai lakos végrehajtást szenvedő elleni 121 kor. 64 fill. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék (a pécskai kir. járásbírószág) területén lévő, M.-Pécska határában fekvő, a m.-pécskai 3811. sz. tjkönyvben A. I. 1. sorsz. a. ingatlanra az árverést 2570 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. évi december hó 27-ik napján délelőtt 9 órakor ezen telekkönyvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%át vagyis 257 koronát, készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3833. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécskán, 1901. évi július hó 26-ik napján.

A pécskai kir. járásbírószág, mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Jakó,

kir. albiró.

1389

2737—1901. tkvi. sz.

Együttes

árverési hirdetményi kivonat.

A világi kir. járásbírószág, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy gróf Nádasdy Ferencz gyoroki uradalma végrehajtató kérelmére, továbbá Wechsler Ede aradi továbbá Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár, továbbá özv. Izsó Istvánné aradi lakos, továbbá Szelle József ügyvéd aradi lakos, továbbá Victoria takaré- és hitelintézet részvénytársaság, továbbá Aradi polgári takarékpénztár, továbbá Fischer M. aradi lakos, továbbá Kaiser József pankotai lakos, továbbá Pakurár Adámné szül. Luka Léna kovaszinczi lakos, továbbá dr. Czégka Zdenko ügyvéd világi lakos, továbbá Bildhauer Adalbert paulisi lakos, továbbá Dobó Lászlóné temesvári lakos és végül Lá-

zár György ügyvéd aradi lakos, mint csatlakozó végrehajtatók javára — Luka Juon kovaszinczi lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 400 korona tőkekövetelés és járuléka, továbbá 520 korona tőke s jár., továbbá 1000 korona tőke s jár., továbbá 310 korona tőke s jár., továbbá 656 korona tőke s jár., továbbá 1600 korona tőke s jár., továbbá 500 korona tőke s jár., továbbá 120 korona tőke s jár., továbbá 67 korona tőke s jár., továbbá 120 korona tőke s jár., továbbá 80 korona tőke s jár., továbbá 129 korona 94 fillér tőke s jár., továbbá 410 korona tőke s jár. és 20 kor. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében, a világi kir. járásbírószág területén lévő Aradmegyében fekvő, I. A kovaszinczi 112. sz. tjkvekben az A. I. 8. sor sz. a. felvett ingatlanra 47 korona, továbbá 2. A kovaszinczi 162. sz. tjkvben az A. I. 1—7. sor sz. a. felvett ingatlanságra 826 korona, 3. ugyanazon számú tjkvben az A. + 1—2. sor sz. a. felvett ingatlanokra 114 korona, 4. A kovaszinczi 560. számú tjkvben az A. I. 1. és 8—13. sor sz. a. felvett ingatlanságra 1099 koronn, 5. A kovaszinczi 1538. sz. tjkvben az A. I. 1. sor sz. a. felvett ingatlanságra 1099 korona és végül 6. A kovaszinczi 1773. sz. tjkvben az A. I. 1—6. sor sz. a. felvett ingatlanságra 1058 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. évi november hó 5-ik napján délelőtt 10 órakor Kovaszincz községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%át vagyis 4 kor. 70 fill., 82 kor. 60 fill., 11 kor. 40 fill., 109 kor. 90 fill., 109 kor. 90 fill. és 5 kor. 80 fill.-t készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3833. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Világoson, 1901. augusztus hó 15. napján.

A világi kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság.

Aknay Andor,

kir. jbiró.

1396

MEGNYILT!

PORTER VILMOS

nagy áruháza

ARADON, A SZABADSÁG-TÉREN,

az újjáalakított vaskapu-épületben.

Egyetlen áruház **34** fényes kirakattal
telve újdonságokkal!

Ezen vállalat számol a legmesszebbmenő igényekkel és a praktikus rendezés által módot nyújt a legkényelmesebb bevásárlásra.

Az Áruház a következő osztályokba van beosztva:

I.

Uri-divat osztály:

Kalapok,
Czipók,
Sárczipók,
Ingek,
Nyakkendők,
Kesztyük,

Esőernyők,
Alsó ruházat,
Harisnyák,
Utazási eszközök,
Bijouterie-cikkek,
Bőrárak, stb.

II.

Női-divat osztály:

Czipók,
Blouseok
Jouponok,
Kötők,
Derékfűzők,
Szappan- és illatszerek, stb.

Óvek,
Kendők,
Nyakkendők,
Legyezők,
Harisnyák,

III.

Háztartási és lakást díszítő cikkek:

Servicek,
Konyhaberendezési tárgyak
Evőeszközök,
Majolikák,
Kinai ezüst tárgyak,
Fali díszek és képek, stb.

IV.

Alkalmi ajándékok és aradi emléktárgyak:

A mű- és nagyipar legszebb
és legváltozatosabb újdonsá-
gai, mint alkalmi ajándékok,
hölgyek, férfiak és gyermekek
számára.

V.

Gyermekjátékok

páratlan választékban a legolcsóbbtól a legfinomabb tárgyig.

Minden vevő, aki egyszerre 20 ko-
ronáért bevásárol, **teljesen ingyen kap**

bármely fénykép után, egy művészies kivitelű, 60 cm. magasságu, hü

életnagyságu fényképet

és csakis a díszes papirkeretért (passe-partout) és az erre való feszítésért kell önköltség fejében 3 koronát meg-
terítenie. Az ilyen képek mintái az áruház kirakataiban megismerhetők és mindenki azok művészies kivitelé-
ről meggyőződhetik.

1361

ESTÉNKINT

a nagy áruház fényes kivilágítása rendkívüli látványt nyújt és a maga nemében
páratlan a vidéken.

ARADI CZIPÉSZEK TERMELŐ SZÖVETKEZETE

Telefon 474.

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Telefon 474.

Egyedül a maga nemében, csakis saját készítményü

női- és férfi-czipők, gyermek és leányka-topánkák,

komót és más czipőneműeket tart raktáron, vagy készít megrendelés után.

Nem gyári munka, de azért olcsóbb és jobb. — Különböző lakkok és cremek raktáron. — Hához tetszés szerinti időben választék küldetik.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

1397

500 forintot fizetnek annak, aki **Bartilla** fogvizének használatát mellett, üvegje **35 kr.** valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. örökösök**, (E. Winkler) **Wien**, 19/1 Sommer-gasse 1. Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak. — Kapható **Aradon: Rozsnyai Mátyás** gyógyszerárában Szabadság-tér. 303

Ügyes és megbízható

Iroda-szolga

ki pénzbeszedésre vállalkozik, és óvadékkal rendelkezik

azonnal

alkalmazást nyerhet.

Írásbeli ajánlatokat e lap kiadó-hivatala továbbítja.

Szállítható

= izzó =

harisnyák

(Auerhálók nem szabaddalimi kihágás.)

Azonnal használhatók s minden éögöre alkalmazhatók. 1178

25 darab 6 frt, 50 drb 11 frt, 100 darab 20 frt

bérmentesen házhoz szállítva, jótállás mellett, utánvétellel, 1178

Glühstrumpf-Fabrik „BRILLANT“

Berlin, Linkstrasse 27g.

Képes árjegyzék bérmentve ingyen.

A „Tengwall“ okm. és levél rendezők gyári raktára.

A Shagen-féle tartósági tollak (egyszeri be-mártással egy egész oldal irható) raktára.

Író-, levél- és rajzpa-pirok és levélborítékok nagy raktára.

Díszlevél-papírok. Képes levelező-lapok őrítési vá-lasztéka.

Levelezőlap albumok sat. sat.

Író-gépekhez festék-szalagok, Stencil-szin és Mimeograph papír és festék.

Hektográfiai anyag és tén-ta.

Másoló cikkek és sa-jtók gyári árakban.

BLOCH H.

papirkereskedése, könyvnyomdája

és

fényképészeti cikkek raktára.

1105

Értesítés!

Van szerencsénk a n. é. kö-zönséget és b. vevőinket ér-tesíteni, hogy

Kohn Menyhért

alkalmazottunk a mai napon üzletünk-ből kilépett, s így ré-szünkre semmiféle megbízást el nem fogadhat.

A n. é. közönség- becses jóindulatába ajánlva, maradunk kiváló tisztelettel

Aradi czipészek termelő szövet-kezet igazgatósága. 1398

541—1901.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az árvaház részére 1902. évben szükséges sertéshus sertés aprólék és zsír szállítása iránt folyó év október hó 21-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: kgrmonként 98 fill. Bánatpénzül leteendő 40 ko-rona készpénzben vagy elfogad-ható értékpapírokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétet-nek figyelembe, ha azokhoz a bá-nompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és el-fogadja.

Az árlejtési feltételek a gazda-sági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi október hó 7-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Ékszer-tárgyakat

részletfizetésre bárki kaphat

DEUTSCH IZIDOR

ékszerésznél

ARAD, Templom-utca, Minorita-palota.

Ugyanott

mindentéle ékszer-tárgyak, tört arany-, ezüstneműek és zálogszedniük a legmaga-sabb árban megvételnek. 276

Alkalmi vételek.

9—1901. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécskai kir. járásbíró-ság 1900. évi V. 51/3. számú vég-zése következtében dr. Weisz Izsó budapesti ügyvéd által képviselt Horváth és Herczeg budapesti cég javára Sperhauzl Ferencz szemlaki lakos ellen 280 korona 14 fillér s járuléka ere-jéig 1900. évi október hó. 15-án foganatosított kielégítési végrehaj-tás utján lefoglalt és 1670 kor. 30 fillérre becsült következő in-góságok u. m.: hordók és szesz-italok- és egyéb ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. járásbíró-ság 1901. évi V. 353/1. számú végzése folytán 280 ko-rona tőkekövetelés, ennek 1900. évi február hó 1. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 167 kor. 40 fillérben biróilag már meg-állapított költségek erejéig alpe-res lakásán, Szemlakon leendő eszközölsére 1901. évi október hó 28-ik napjának délelőtt 8 óra-já határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értel-mében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és fölül-foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a ér-telmében ezek javára is elrendeltetik Kelt Pécskán, 1901. évi októ-ber hó 14-ik napján.

1388

Fodor Domokos

kir. bírósági kikiáltó.

* Városi és megyei telefon szám 477. * * Szolid elv. Pontos kiszolgálás. *

Olcsó árak!

Ifj. Kopetkó Károly

ARAD,

1222

Templom-utca, Minorita-palota.

Ujdonság!

Francia és angol divatkelmék nagy választékban.

Hermelin flanelek

feltűnő szép színekben.

Mosó bársonyok

őrítési választékban méterje 80 kr.

Gyönyörű hölgy flanelek méterje 20 kr.

Kitűnő jó mosó barketek

méterje 20 és 24 kr.

Schroll-féle siffonok.

Nagy választék olcsó tricókban

* * * Mintákat kívánatra bérmentve küldök. * * *

NEUMANN M.

ARAD.

Az őszi és téli idényre tisztelettel ajánl

őszi és téli öltönyöket.

Átmeneti kabátokat (Double, Ulster és Raglán), Havelock ujjakkal és ujjak nélkül.
Téli kabátok és városi bundák. Gazdasági kabátok szövet vagy szörme-béléssel.

Nagy választék gyermek- és fiu-öltönyökben.

Minták és árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. — Vidéki megrendeléseknél
elegendő mértéknek egy kabátnak a beküldése.

134

„SZÖNYEGHÁZ”
MEGNYILT.

„SZÖNYEGHÁZ”
MEGNYILT.

„SZÖNYEGHÁZ”
MEGNYILT.

„SZÖNYEGHÁZ”
MEGNYILT.

„SZÖNYEGHÁZ”
MEGNYILT.

Arad, Neuman-palota

„Hungária” kávéház mellett.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos
női felöltők

árúháza.

Legújabb kivitelben
angol doubl gallérok, Japuettek és Paletók.

Leány-kabátkák és köpenyegek

nagy választékban.

Jutányos árak! Alapított 1870. Telefon 238.

STERNA

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.